

3η ΕΝΟΤΗΤΑ

Είμαστε όλοι ΙΔΙΟΙ Είμαστε όλοι ΔΙΑΦΟΡΕΤΙΚΟΙ

Νεοελληνική Γλώσσα
Γ΄ Γυμνασίου

ΔΙΑΚΗΡΥΞΗ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥ ΡΑΤΣΙΣΜΟΥ

Ο Ο.Η.Ε. κήρυξε το έτος 2001
 ως το **"Διεθνές έτος κινητοποίησης κατά του ρατσισμού, των φυλετικών
 διακρίσεων και
 της ξενοφοβίας"**
 και καλεί τα παιδιά όλου του κόσμου, από 6-18 χρόνων, να πάρουν θέση
 και να αποκηρύξουν το ρατσισμό.

Τι είναι όμως ο ρατσισμός; Ο ρατσισμός κατά το λεξικό Τεγόπουλου-Φυτράκη είναι η θεωρία που υποστηρίζει την ανωτερότητα μιας φυλής και αποβλέπει στη διατήρηση της "καθαρότητας" και στην κυριαρχία της στις άλλες. Είναι δηλαδή το μίσος και η προκατάληψη απέναντι σε κάθε τι το διαφορετικό, γιατί ρατσισμός δεν υπάρχει μόνο ανάμεσα στις φυλές αλλά και σε άλλες πλευρές τις κοινωνικής μας ζωής, όπως ανάμεσα στα δυο φύλα άνδρας - γυναίκα, ανάμεσα σε κοινωνικές ομάδες, έθνη κ.λπ. Ο ρατσισμός οδηγεί στην ξενοφοβία και τις φυλετικές διακρίσεις. Κάποιοι θεωρούν τους ξένους επικίνδυνους για το έθνος τους. Το χρώμα του δέρματος θεωρείται από πολλούς κριτήριο ανωτερότητας ή κατωτερότητας του ανθρώπου, σαν να καθορίζεται η ανθρωπινή αξία από το χρώμα του δέρματος.

Εμείς μια ομάδα μαθητών των τμημάτων Γ3 και Γ4 του 14ου Γυμνασίου Περιστερίου, αφού πληροφορηθήκαμε, ψάξαμε, ευαισθητοποιηθήκαμε πάνω σε αυτά τα θέματα μετά από προτροπή της φιλολόγου μας, θέλουμε να πληροφορηθούμε, να ευαισθητοποιήσουμε τους συμμαθητές μας και όσους άλλους από τους νέους μπορούμε για τη σημασία της αποκήρυξης αυτών των απόψεων. Επειδή γνωρίζουμε ότι τα σημερινά παιδιά θα είναι οι αυριανοί πολίτες μιας Παγκόσμιας κοινωνίας πιστεύουμε ότι αν μάθουμε από μικρή ηλικία να σεβόμαστε τη διαφορετικότητα και να αγωνιζόμαστε για την ισότητα και τη δικαιοσύνη μεταξύ των κοινωνικών ομάδων, εθνών, φυλών κ.λπ., τότε ως ενήλικες θα είμαστε εκείνοι που θα οικοδομήσουμε έναν κόσμο χωρίς διακρίσεις, έναν κόσμο που θα σέβεται τον άνθρωπο σαν αξία, γιατί κάθε άνθρωπος πράγματι είναι μια ξεχωριστή προσωπικότητα και έχει αξιοπρέπεια.

Εμείς ανεπιφύλακτα καταδικάζουμε το ρατσισμό και την ξενοφοβία και υπογράφουμε το κείμενο που έχει κυκλοφορήσει ο Ο.Η.Ε.: **"Ως νέος/νέα πολίτης της παγκόσμιας κοινωνίας, στέκομαι στο πλευρό των Ηνωμένων Εθνών κατά του ρατσισμού και των διακρίσεων. Σε όλη μου τη ζωή θα προωθήσω τη δικαιοσύνη, την ισότητα και την αξιοπρέπεια μεταξύ των ανθρώπων στην Πατρίδα μου και παντού στον κόσμο"**.

14ο Γυμνάσιο Περιστερίου (<http://www.asda.gr/g14per/ergasies.htm>), 2001

Διακήρυξη παιδιών κατά του ρατσισμού

1. Ποιοι έχουν γράψει το κείμενο που έχετε στα χέρια σας;
2. Σημείωσε Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ) στις προτάσεις που ακολουθούν, σύμφωνα με το κείμενο: Το έτος 2001 ήταν Διεθνές έτος
 - α. κατά του ρατσισμού
 - β. κατά των φυλετικών διακρίσεων
 - γ. κατά της ξενομανίας
 - δ. κατά του πολέμου
3. Τι είναι ο ρατσισμός σύμφωνα με το λεξικό σας;

4. Βρείτε κι άλλους ορισμούς του ρατσισμού από άλλα λεξικά και εγκυκλοπαίδειες και συζητήστε τους στην τάξη. Ποια είναι τα κοινά στοιχεία όλων αυτών των ορισμών;
5. Τι συνέπειες έχει ο ρατσισμός; Πού οδηγεί τον κόσμο;
6. Γιατί έχει γραφτεί το κείμενο που σας δόθηκε; Τι θέλουν να πετύχουν αυτοί που το έγραψαν και το έβαλαν στο Διαδίκτυο;
7. Σύμφωνα με το κείμενο του Ο.Η.Ε., τι υπόσχεται να καταδικάζει στη ζωή του ο νέος πολίτης του κόσμου και τι να υπερασπίζεται;
8. Τι σημαίνουν τα αρχικά Ο.Η.Ε.; Βρείτε περισσότερα στοιχεία για τον ρόλο του στον κόσμο και παρουσιάστε τα στην τάξη σας.

9. Γράψτε μια απάντηση στα παιδιά του 14ου Γυμνασίου Περιστερίου. Στείλτε τους μια επιστολή (με το κοινό ή με το ηλεκτρονικό ταχυδρομείο). Εξηγήστε τους λόγους που σας κάνουν να συμφωνείτε με τις απόψεις τους κατά του ρατσισμού και πληροφορήστε τους ότι υπογράφετε κι εσείς το κείμενο που έχει κυκλοφορήσει ο Ο.Η.Ε.

Τα ΣΤΕΡΕΟΤΥΠΑ

και οι

ΠΡΟ- ΚΑΤΑΛΗΨΕΙΣ

οδηγούν στη

ΔΙΑΚΡΙΣΗ,

την

ΞΕΝΟΦΟΒΙΑ

και τον

ΡΑΤΣΙΣΜΟ

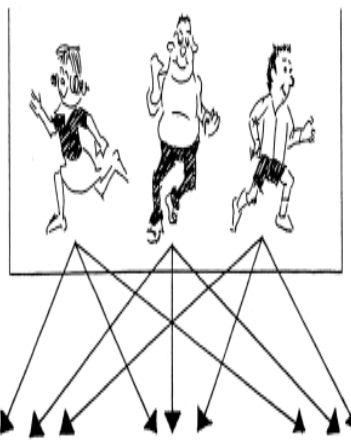

Σtereότυπο:

Χαρακτηρισμός που δίνεται σε μια ομάδα ανθρώπων (εθνική, κοινωνική κ.λπ.) και βασίζεται σε γενικεύσεις (αυθαίρετες τις περισσότερες φορές), π.χ. ότι οι Γερμανοί είναι πειθαρχικοί, οι Σκωτσέζοι τσιγγούνηδες.

Προκατάληψη:

Η αρνητική γνώμη που διαμορφώνεται εκ των προτέρων, χωρίς μελέτη, για κάποιο πρόσωπο ή ομάδα ανθρώπων και στηρίζεται σε αυθαίρετες γενικεύσεις και στερεότυπα: φυλετικές / θρησκευτικές / κοινωνικές προκαταλήψεις.

Διάκριση:

Δηλώνει άδικο τρόπο μεταχείρισης ενός ατόμου μόνο και μόνο επειδή είναι διαφορετικό.

Ξενοφοβία:

Δηλώνει το αίσθημα φόβου για τον ξένο ή τον αλλοδαπό που προέρχεται από χώρα που δεν είναι ανεπτυγμένη. Προέρχεται από την άγνοια και τις προκαταλήψεις.

Ρατσισμός:

Δηλώνει το μίσος απέναντι στους αλλόφυλους και τους αλλοδαπούς. Γενικότερα είναι μια πρακτική που βασίζεται στην αντίληψη ότι υπάρχουν ανώτερες και κατώτερες φυλές και εθνικές ή κοινωνικές ομάδες.

Τα στερεότυπα και οι προκαταλήψεις οδηγούν στη διάκριση, την ξενοφοβία και τον ρατσισμό!

1. Διαλέξτε τη σωστή απάντηση για να συμπληρώσετε το σταυρόλεξο.

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

- 1α** Τα ανθρώπινα _____ είναι οι θεμελιώδεις ελευθερίες του ανθρώπου.
α. δίκαια **β.** δικαιώματα **γ.** διλήμματα
- 1β** Τα δύο _____, αρσενικό και θηλυκό, είναι ισότιμα.
α. φύλα **β.** φύλλα **γ.** φιλιά
- 3** Τα _____ δικαιώματα ισχύουν για όλους, χωρίς διάκριση φύλου, χρώματος, θρησκείας, πολιτικών ιδεών, εθνικής ή κοινωνικής καταγωγής και ηλικίας.
α. αληθινά **β.** ανθρώπινα **γ.** ελεύθερα
- 5** _____ είναι η αντίληψη ότι ορισμένες φυλές είναι ανώτερες από άλλες.
α. ανθρωπισμός **β.** αλτρουισμός **γ.** ρατσισμός
- 7** Όταν σε μία κοινωνία συνυπάρχουν πολλοί διαφορετικοί πολιτισμοί, τότε υπάρχει _____.
α. πολυχρωμία **β.** πολυφωνία **γ.** πολυπολιτισμικότητα
- 11** Πρέπει να ξεφύγουμε από τα _____ και να σεβόμαστε τη διαφορετικότητα του άλλου.
α. στερεότυπα **β.** σχόλια **γ.** πρότυπα
- 13** Ο λαός διαμαρτύρεται ενάντια στην _____ αδικία που γίνεται σε βάρος του.
α. κοινωνική **β.** κρατική **γ.** κανονική
- 18** Το πρόγραμμα προωθεί την _____ μεταξύ ανδρών και γυναικών στην εργασία.
α. ισοψηφία **β.** ισότητα **γ.** ισορροπία

ΚΑΘΕΤΑ

- 1** Οι _____ οδηγούν στις φυλετικές και κοινωνικές διακρίσεις.
α. προκαταλήψεις **β.** προλήψεις **γ.** προφάσεις
- 3** Στο συμβούλιο θα υπάρχουν εκπρόσωποι της _____ και της μειονότητας.
α. πλειοψηφίας **β.** πλειονότητας **γ.** πολυκοσμίας
- 6** Στην Κίνα υπάρχουν 55 αναγνωρισμένες εθνικές _____.
α. μειώσεις **β.** ομάδες **γ.** μειονότητες
- 8** Πρέπει να καταπολεμηθεί ο κοινωνικός _____ των ατόμων με αναπηρία.
α. αποκλεισμός **β.** φανατισμός **γ.** εγωισμός
- 9** Το σχολείο μάς βοηθάει να διαμορφώσουμε την εθνική μας _____.
α. ταύτιση **β.** ιστορία **γ.** ταυτότητα
- 12** Όταν υπάρχει _____ φερόμαστε στους ξένους με φόβο, βία και κακία.
α. κλειστοφοβία **β.** φιλοξενία **γ.** ξενοφοβία
- 17** Όλοι είμαστε ίσοι και δεν πρέπει να αφήνουμε χώρο για καμία _____.
α. ανισότητα **β.** ανηθικότητα **γ.** ανεντιμότητα

	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19
1																			
2																			
3																			
4																			
5																			
6																			
7																			
8																			
9																			
10																			
11																			
12																			
13																			
14																			
15																			
16																			
17																			
18																			
19																			

2. Στο παρακάτω κρυπτόλεξο προσπαθήστε να βρείτε 7 λέξεις που έχουν σχέση με τα ανθρώπινα δικαιώματα αλλά και τη μόρφωση.

Δ	Γ	Β	Ζ	Ε	Μ	Σ	Κ	Ρ	Τ	Υ	Λ	Ν	Σ	Π
Ι	Ι	Κ	Ν	Ο	Σ	Ν	Α	Β	Δ	Ι	Ο	Π	Κ	Ο
Κ	Λ	Α	Ν	Ε	Ξ	Α	Ρ	Τ	Η	Σ	Ι	Α	Α	Λ
Α	Χ	Ν	Φ	Β	Ζ	Λ	Φ	Ω	Χ	Τ	Σ	Μ	Β	Ι
Ι	Ι	Θ	Λ	Ο	Ξ	Κ	Ρ	Ψ	Ι	Ε	Η	Α	Σ	Τ
Ω	Φ	Ρ	Υ	Α	Ρ	Ν	Τ	Ε	Τ	Ρ	Σ	Χ	Ν	Ι
Μ	Ν	Ω	Κ	Π	Ι	Ε	Ρ	Η	Δ	Ε	Θ	Φ	Η	Σ
Α	Ε	Π	Θ	Ι	Σ	Ρ	Τ	Ρ	Λ	Χ	Ν	Α	Ρ	Μ
Τ	Ρ	Ο	Ν	Τ	Τ	Ο	Μ	Ι	Ε	Β	Φ	Ι	Τ	Ο
Α	Τ	Ι	Λ	Β	Ο	Μ	Ν	Β	Κ	Σ	Κ	Σ	Σ	Σ
Ρ	Χ	Μ	Τ	Α	Ρ	Π	Σ	Θ	Ι	Ο	Ω	Ο	Ν	Χ
Υ	Ξ	Σ	Κ	Μ	Ι	Κ	Χ	Σ	Α	Α	Τ	Τ	Ρ	Φ
Σ	Α	Ι	Ν	Ε	Α	Ε	Ε	Ι	Φ	Γ	Φ	Η	Ε	Η
Μ	Ε	Η	Β	Κ	Ξ	Ρ	Φ	Ο	Σ	Ρ	Η	Τ	Τ	Ι
Ε	Κ	Π	Α	Ι	Δ	Ε	Υ	Σ	Η	Μ	Π	Α	Δ	Α

3. Τοποθετήστε στην παρακάτω ακροστιχίδα τις 7 λέξεις που βρήκατε στο κρυπτόλεξο και απαντήστε στην ερώτηση:

Π _____

Α _____

Ι _____

Δ _____

Ε _____

Ι _____

Α _____

Τι σημαίνει η λέξη «παιδεία»; Τι σχέση έχει με τα ανθρώπινα δικαιώματα και τον σεβασμό στη διαφορετικότητα του άλλου;

κουινία

Μπορούμε Μαζί Ενωμένοι Οι μαθητές ερευνούν τη σχέση των Μ. Μ. Ε. με το ρατσισμό

του Κίστεα Μάγου *

Ξέρετε τι σημαίνει «Μ.Μ.Ε.»; Είναι τα αρχικά της φράσης «Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης». Και ποια είναι τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης; Μα, ένα από αυτά το κρατάτε τώρα στα χέρια σας. Το «Λερόστατο» είναι ένα περιοδικό και όλα τα περιοδικά είναι Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Όπως, επίσης, είναι οι εφημερίδες, οι ραδιοφωνικές και τηλεοπτικές εκπομπές, το διαδικτυακό και γενικά οποιαδήποτε μέσο μεταφέρει πληροφορίες με σκοπό την ενημέρωση.

Τι σχέση έχουν τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης με το ρατσισμό; Αυτό αποφάσισαν να ερευνήσουν μαθητές και μαθήτριες από διάφορα σχολεία της Αθήνας. Τα σχολεία τους, συμμετέχουν στο «Δίκτυο Σχολείων κατά του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας». Το Δίκτυο αυτό δημιουργήθηκε από την Ευρωπαϊκή Ένωση (πρόγραμμα Equal) και την εφαρμογή του στην Ελλάδα οργάνωσε το Υπουργείο Παιδείας και η Ομοσπονδία Λεσβιανών Μένων Εκπαιδευσης.

Οι μαθητές και οι μαθήτριες από τα σχολεία του Δικτύου κατά του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας ερευνήσαν πολλά και διαφορετικά Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης. Μελέτησαν τον

τρόπο που παρουσιάζουν θέματα σχετικά με το ρατσισμό, τις διακρίσεις και τη ξενοφοβία.

«Τίς παρουσιάζουν τα ΜΜΕ τις εθιμικές εκδόσεις για τις γυναίκες και τα παιδιά στα περιοδικά και τις εφημερίδες»; «Υπάρχουν στερεότυπα στις αθλητικές εθιμικές»; «Κυκλοφορούν στο δρόμο οι σιάντες και οι σατέλα με ρατσιστικό περιεχόμενο»;

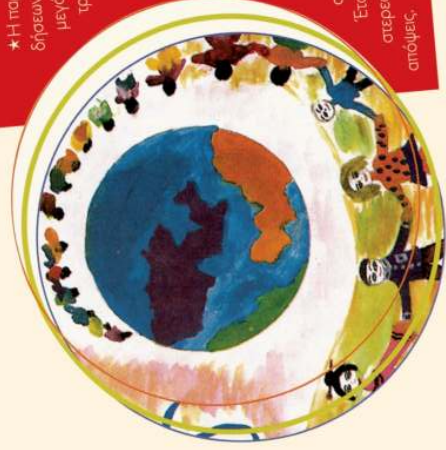
Αυτά είναι μερικά από τα ερωτήματα που προσπαθήσαν να απαντήσουν οι μαθητές και οι μαθήτριες των σχολείων του Δικτύου. Και να μερικά από τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν, όπως τα καταγράφουν οι ίδιοι:

★ Η παρακολούθηση των εθιμικών πρέπει να γίνεται με μεγάλη προσοχή και με τρόπο κριτικό.

★ Τα ΜΜΕ, πολλές φορές, υπερβάλλουν στο σχολασμό ορισμένων ειδήσεων και ιδιαίτερα αυτών που έχουν σχέση με την παρούσια μεταναστών στη χώρα μας. Αυτό γίνεται, ίσως, για να αυξήσουν την ακροαματικότητά τους. Έτσι, συχνά δημιουργούνται στερεοτυμικές και ξενοφοβικές απόψεις.

★ Τη μεγαλύτερη ευθύνη την έχει η τηλεόραση και λιγότερο οι εφημερίδες και τα περιοδικά. Αυτό συμβαίνει γιατί η τηλεόραση έχει το πρόνομο της εικόνας.

★ Ελπίζουμε τα ΜΜΕ να κρατάνε μια διακριτική στάση απέναντι στους μετανάστες. Αυτό βοηθά στην καλύτερη προσαρμογή τους. Η ένταξη των μεταναστών στη κοινωνία είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την κοινωνική ομαλότητα.

ΚΕΙΜΕΝΟ 3

κουνιά

Όταν οι μετανάστες είναι παιδιά

Συνέντευξη με ένα δημοσιογράφο
 Οι μαθητές και οι καθηγητές του Δικτύου των Σχολείων κατά του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας στην έρευνα που έκαναν για τα σχέδια των ΜΜΕ, με το ρατσισμό ζήτησαν και τη γνώμη των δημοσιογράφων. Πρώτα όμως διαβάσαν και ακολούθησαν τη Διακήρυξη των Αρχών της Διεθνούς Ένωσης Δημοσιογράφων. Γράφει, λοιπόν, σε κάποιο σημείο η παραπάνω Διακήρυξη:
 «Ο δημοσιογράφος αισθάνεται υπεύθυνος σχετικά με τον κίνδυνο να εθιστούνται διαρκώς από τα ΜΜΕ. Κάνει ότι περνά από το χέρι του για να αποφύγει την προβολή διακρίσεων που βασίζονται μεταξύ άλλων σε φυλή, φύλο, σεξουαλική προτίμηση,

γλώσσα, θρησκεία, πολιτική ή άλλους είδους γνώμη, κοινωνική ή εθνική καταγωγή»
 «Όρα τα γράφα η Διακήρυξη, αλλά τι γίνεται στην πράξη; Είναι, συνάμα, ένας έμπειρο δημοσιογράφος και συζητήσαν μαζί του. Ανάμεσα στις άλλες ερωτήσεις που του έκαναν, τον ρώτησαν:
 «Αυτό που συνήθως ενδιαφέρει ένα δημοσιογράφο είναι να προβληθεί η αλήθεια ή να προκληθεί συγκίνηση»

Ο δημοσιογράφος απάντησε:
 «Αυτή είναι μια δύσκολη ερώτηση. Έξαρτάται τι ρεπορτάζ έχετε να αναφερθείτε σε παραδείγματα. Εξαρτάται τι ρεπορτάζ έχετε να αναφερθείτε, τι αλήθειες έχετε βρει μπροστά σου. Οπωσδήποτε όμως, αν εννοείτε συγκίνηση να παρουσιάσεις κάποιο άνθρωπο με τρόπο που οι άλλοι να τον λυγίσουν, προσοικιστεί με βίαια τελείως αντίθετα. Σίγουρα η αλήθεια είναι πάνω απ' όλα. Όταν είναι να παρουσιάσεις κάτι, πρέπει να το παρουσιάσεις με τέτοιο τρόπο, ώστε να μην αποκαλύψεις πράγματα, να παρουσιάσεις όλες τις πτυχές τους»

Οι μαθητές προτείνουν

Οι μαθητές και οι καθηγητές που ερευνήσαν τη σχέση των ΜΜΕ, με το ρατσισμό προτείνουν και στους συμμαθητές τους να κάνουν το ίδιο. Προτείνουν, μάλιστα, μερικές συγκεκριμένες δραστηριότητες για να ξεκινήσουν την έρευνα. Διαβάστε τις και, αν θέλετε, κάνετε και εσείς το ίδιο. Έτσι, θα βγάλετε κι εσείς τα δικά σας συμπεράσματα για τη σχέση των ΜΜΕ, με το ρατσισμό.

- ★ Παρακολουθήστε για ένα μήνα τις εφημερίδες και αναζητήστε τις ειδήσεις που αναφέρονται σε μετανάστες. Καταγράψτε πώς οι ειδήσεις αυτές αντιμετωπίζουν τους μετανάστες: θετικά, αρνητικά ή ουδέτερα;
- ★ Επισκεφτείτε μια από τις παραπάνω ειδήσεις που, κατά τη γνώμη σας, εμπνεύσει ρατσισμό και αναλύστε τη. Ποιος νομίζετε ότι είναι σκοπός της συγκεκριμένης ειδήσης; Πώς θα αντιδρούσαν αν τη διαβάζαν τα πρόσωπα στα οποία αναφέρεται;
- ★ Γίνετε δημοσιογράφοι! Ξαναγράψτε την παραπάνω ειδηση, προσπαθώντας να δώσετε τις πληροφορίες, χωρίς όμως τα στοιχεία που θεωρείτε ρατσιστικά. Ήταν εύκολο ή δύσκολο να το κάνετε αυτό;

★ Ο κ. Κώστας Μάγος είναι Δρ. Επιστημών Αγωγής

Μπορούμε Μαζί Ενωμένοι

1. Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Τι σημαίνουν τα αρχικά Μ.Μ.Ε.;

- Ποια είναι τα ΜΜΕ και τι κάνουν;

- Τι είναι το Δίκτυο Σχολείων κατά του Ρατσισμού και της Ξενοφοβίας;

- Τι έρευνα έκαναν οι μαθητές και οι μαθήτριες από τα σχολεία του Δικτύου;

- Ποια είναι τα συμπεράσματα στα οποία κατέληξαν μετά την έρευνα;

- Τι λέει η Διακήρυξη των Αρχών της Διεθνούς Ένωσης Δημοσιογράφων σχετικά με το ρατσισμό;

- Ποια η γνώμη του δημοσιογράφου που ρώτησαν οι μαθητές σχετικά με αυτό;

- Μπορείτε να βρείτε τη σχέση που έχει ο τίτλος του άρθρου με τα ΜΜΕ; Προσέξτε τα αρχικά γράμματα των λέξεων. Μπορείτε να βρείτε έναν άλλο τίτλο που να έχει την ίδια σχέση με τα ΜΜΕ;

2. Διαλέξτε τη σωστή απάντηση σύμφωνα με όσα λέει το κείμενο:

- Η παρουσίαση των ειδήσεων πρέπει να γίνεται με σκοπό _____ .
α. την ενημέρωση **β.** την ακροαματικότητα **γ.** τη συγκίνηση
- Η παρακολούθηση των ειδήσεων πρέπει να γίνεται με _____ .
α. προχειρότητα **β.** προσοχή **γ.** προθυμία
- Τη μεγαλύτερη ευθύνη στη δημιουργία ξενοφοβικών απόψεων την έχει _____ .
α. το ραδιόφωνο **β.** το διαδίκτυο **γ.** η τηλεόραση
- Τα ΜΜΕ πρέπει να κρατούν μια _____ στάση απέναντι στους μετανάστες.
α. κριτική **β.** διακριτική **γ.** επικριτική
- Τα ΜΜΕ πολλές φορές _____ στον σχολιασμό ορισμένων ειδήσεων.
α. υπερβάλλουν **β.** επιμένουν **γ.** επιβάλλουν
- Ο δημοσιογράφος πρέπει να παρουσιάζει όλες τις πτυχές ενός θέματος και κυρίως να μην _____ την αλήθεια.
α. αποφεύγει **β.** αποκρύπτει **γ.** αποτρέπει

3. Ποια είναι η γνώμη σας σχετικά με το ρόλο των ΜΜΕ στο θέμα του ρατσισμού και της ξενοφοβίας; Συμφωνείτε με τα συμπεράσματα της έρευνας των μαθητών; Συζητήστε όλοι μαζί στην τάξη.

4. Γιατί, κατά τη γνώμη σας, τη μεγαλύτερη ευθύνη την έχει η τηλεόραση; Ποια είναι η δύναμη της εικόνας και πώς λειτουργεί στη διαμόρφωση απόψεων;

5. Κάντε τη δική σας έρευνα για το θέμα! Χωριστείτε σε ομάδες και μελετήστε τα παρακάτω θέματα:

1η ομάδα: Μετανάστες

Πώς παρουσιάζουν τα ΜΜΕ τις ειδήσεις για τους μετανάστες;

2η ομάδα: Γυναίκες

Πώς παρουσιάζονται οι γυναίκες στις διαφημίσεις;

3η ομάδα: Αθλητισμός

Ποια στερεότυπα υπάρχουν στις αθλητικές ειδήσεις;

4η ομάδα: Ανέκδοτα

Για ποιες ομάδες ανθρώπων κυκλοφορούν ανέκδοτα με ρατσιστικό περιεχόμενο;

Μαζέψτε πληροφορίες και εικόνες από εφημερίδες και περιοδικά, πάρτε συνεντεύξεις από την οικογένειά σας και τους φίλους σας. Γράψτε τα συμπεράσματά σας και παρουσιάστε τα στην τάξη.

6. Δείτε τα παρακάτω σκίτσα και σχολιάστε τα.

7. Συγκεντρώστε από εφημερίδες ή περιοδικά σκίτσα, γελοιογραφίες, εικόνες κτλ. που αναφέρονται σε θέματα ρατσισμού και κοινωνικού αποκλεισμού. Οργανώστε μία έκθεση στο σχολείο σας.

8. Φτιάξτε έναν κατάλογο με έξι αντιπροσωπευτικά συνθήματα κατά του ρατσισμού, τα οποία μπορείτε να τοιχοκολλήσετε στην τάξη σας. Ξεκινήστε κάπως έτσι:

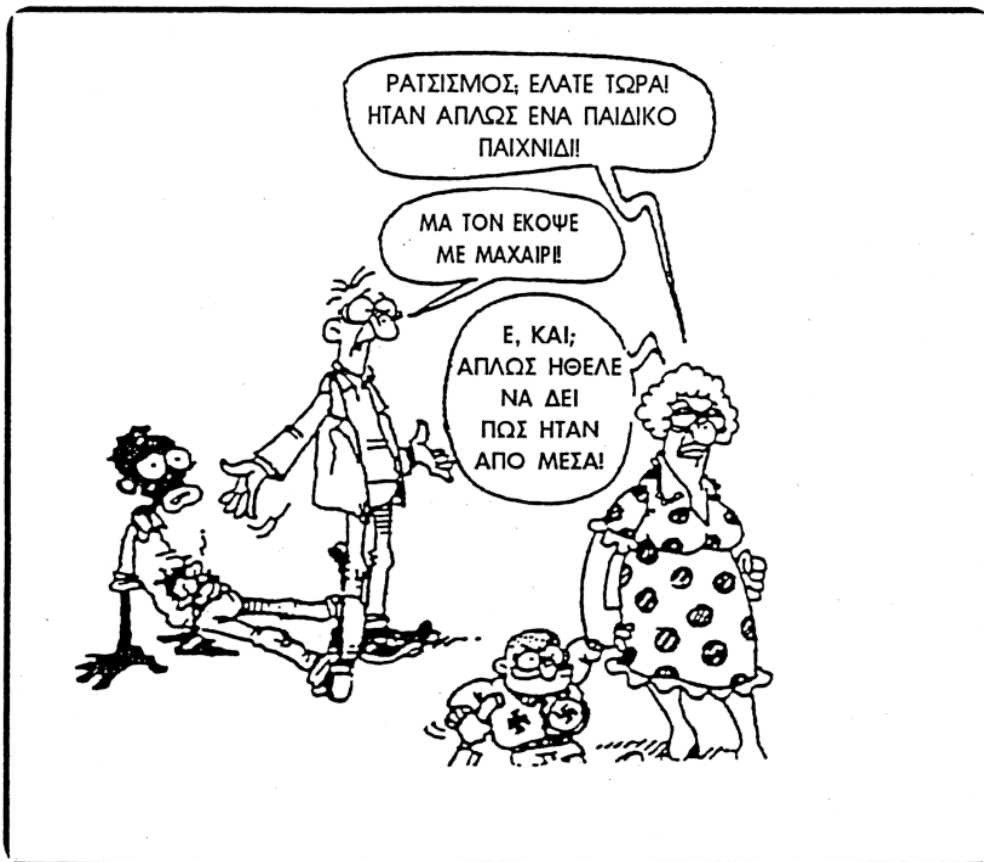
1. Όχι στον ρατσισμό και _____, ναι στην αλληλεγγύη και _____
2. Θέλουμε έναν κόσμο που _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____

Γελοιογραφίες

1

2

«Ένα εγκόλπιο πράξης», Ευρωπαϊκή Επιτροπή,
Πρόγραμμα Σωκράτης-Κομένιους 2

Γελοιογραφίες

1. Τι έχει συμβεί στην πρώτη γελοιογραφία;

2. Τι αναρωτιέται η κυρία της πρώτης γελοιογραφίας; Γιατί η απορία της μας προκαλεί γέλιο;

3. Από πού κατάλαβε η κυρία αυτή ότι ο κλέφτης είναι αλλοδαπός;

4. Ας υποθέσουμε ότι ο κύριος της πρώτης γελοιογραφίας κάνει ό,τι του λέει η γυναίκα του. Ποια ερώτηση θα έκανε στον κλέφτη; Γράψτε ακριβώς τα λόγια με τα οποία θα τουμίλαγε;

5. Τι έκανε το λευκό παιδί στο μαύρο παιδί (δεύτερη γελοιογραφία); Γιατί;

6. Πώς δικαιολογεί η μητέρα του λευκού παιδιού την πράξη του γιου της;

7. Πώς σας φαίνεται το ύφος και το ντύσιμο του λευκού παιδιού;

Η Έλσα και ο... «Σοκολάτα με... γάλα»!

Την ώρα που τραβούσα τις κουρτίνες μου, είδα, στο απέναντι μπαλκόνι, ένα αγόρι τόσο «σκούρο», σαν κείκι περιχμμένο σοκολάτα. Ξανακοίταξα. Ε, δε θα 'μουν καλά, ίσως να είχα σκοτοδίνη...

Τελικά ήταν ένα αρσάκι! Βρε, μπας κι είχε δίκιο ο δάσκαλος που μας είπε προχτές ότι οι ήπειροι μετακινούνται κι ότι ίσως έρθει μια στιγμή που η Ευρώπη θα ενωθεί με την Αφρική...; Λέτε να έγινε κιόλας αυτή η ένωση; Κι εγώ που τον κοροΐδευα από μέσα μου...

Κι ο άλλος ο μπελάς; Άντε να μαθαίνεις πάλι απ' την αφή τα καινούρια σύνορα της χώρας σου... Είδα κι έπαθα να μάθω ποιες χώρες και ποιες θάλασσες στριμώχνουν και βρέχουν τη δική μου, και τώρα θ' ανατραπούν όλα... Και τ' αφρικάνικα ονόματα δεν είναι και τόσο εύκολα στην προφορά... Και για φαντάσου να έπρεπε να περνάω καιμιά έρημο για να πηγαίνω στο σχολειό μου...

Για κοίτα, όμως...!

Οι πολυκατοικίες της Αφρικής ήταν ολόδιες με τις δικές μας. Κι ο ουρανός το ίδιο, γαλάζιος κι εκείνος κι ολόγυρα όλα φαίνονταν φωτεινά, κι ας λένε την Αφρική «μαύρη ήπειρο».

Βγήκα στο μπαλκόνι. Το σκουρόχρωμο παιδάκι με είδε. Το χρώμα του, τώρα που το κοίταξα καλύτερα, μου θύμιζε περισσότερο

ρο τ' αγαπημένο ρόφημα του μπαμπά, σοκολάτα με γάλα. «Με ποια χώρα ενωθήκαμε άραγε;», σκεφτόμουν την ώρα που ένα σκούρο χέρι με χαιρετούσε δειλά. Χαρέτησα κι εγώ κι ύστερα κοίταξα κάτω. Ούτε τουρμπάνια ούτε μαύροι άνθρωποι ούτε έρημοι και καμήλες!

– Πώς σε λένε; μου φώναξε ο «Σοκολάτα με γάλα» σε πολύ στρωτά ελληνικά.

– Έλσα! Εσένα;

– Εμένα Θωμάδά... Αν θες και Τόμμυ. Η μαμά με φωνάζει έτσι...

– Από πού είσαι; Τον ρώτησα. Απώρησα που μιλούσε τόσο καλά ελληνικά.

– Γεννήθηκα στην Αφρική... στο Ζαΐρ... Η μαμά είναι από κει. Ο μπαμπάς είναι Έλληνας... από τον Πειραιά... Εκεί μένουμε τα τελευταία χρόνια... Ήρθαμε χτες στη Θεσσαλονίκη γιατί ο μπαμπάς πρέπει να δουλέψει για λίγους μήνες εδώ...

Σε λίγο, η μαμά απ' το Ζαΐρ βγήκε στο μπαλκόνι με μια χάρτινη κούτα. Είχε πολύ πιο σκούρο χρώμα απ' τον Τόμμυ, εκείνη ήταν σα σοκολάτα χωρίς γάλα, ούτε σταγόνα, είχε πολύ κοντά και κατσαρά μαλλιά που μου θύμισαν τα κουνοπίδια που φύτευε ο παππούς στον κήπο του – αλλά σε μαύρο χρώμα – ήταν αδύνατη και ψηλή και φορούσε πράσινο παντελόνι με λεμονί πουκάμισο.

Η μαμά απ' το Ζαΐρ είπε κάτι στον «Σοκολάτα με γάλα» κι έπειτα κοίταξε προς το μπαλκόνι μου. Κούνησε το χέρι της, κάνοντας «γεια» – και μαζί κουνήθηκαν και φώναξαν όλα τα βραχιόλια που φορούσε – μετά μου χαμογέλασε και μου φάνηκε πολύ γλυκιά κι άστραψαν τα δόντια της. Τι άστρα που ήταν!

Την άλλη μέρα οι συμμαθητές μου βγάλανε εφημερίδα τοίχου: «Ένας Αφρικάνος στο σχολείο μας». Ακουγόταν σαν τίτλος ταινίας και θα 'λεγα πως θα της ταίριαζε για πρωταγωνιστής ο Έντι Μέφφι, που μ' άρεσε πολύ –και του μπαμπά του άρεσε. Αλλά το πιο σπουδαίο ήταν πως όχι μόνο θα υπήρχε ένας «Αφρικάνος» στο σχολείο μας, μα θα ερχόταν και στην τάξη μας. Ο δάσκαλος μās έδωσε μερικές συμβουλές και μας προετοίμασε για να υποδεχτούμε το νεοφερμένο.

«Φερθείτε ευγενικά στο νέο συμμαθητή σας. Ο Τόμι μπορεί να είναι διαφορετικός από σας στο χρώμα, αλλά κατά τα άλλα δε διαφέρει σε τίποτα από σας. Έχουμε ξαναπεί, αν θυμάστε, ότι κανένας άνθρωπος δεν είναι ίδιος με τον άλλο πάνω στη γη. Ακόμα κι οι άνθρωποι της ίδιας φυλής διαφέρουν μεταξύ τους... Είναι στο χέρι σας να τον κάνετε να νιώσει άνετα και να τον βάλετε στις παρέες σας. Να σας πω ακόμη ότι μιλάει πολύ καλά τα ελληνικά, αφού άλλωστε είναι και η μητρική του γλώσσα...».

– Όχι, κύριε, τα ελληνικά είναι η πατρική του γλώσσα. Η μητρική του γλώσσα είναι τα... αφρικάνικα, αφού η μητέρα του είναι απ' το Ζαϊρ κι ο πατέρας του Έλληνας! Τον διόρθωσα εγώ, περήφανα, που ήμουν τόσο καλά πληροφορημένη.

Ο δάσκαλος χαμογέλασε.

Ύστερα είπε:

– Αποφασίστε πού θα καθίσει... Δε θα ήταν ευγενικό να τον αφήσετε μόνο στο θρανίο...

Ο ένας κοίταξε τον άλλο, ώσπου κοιταχτήκαμε όλοι. Στα πρόσωπα των συμμαθητών μου δε διάβαξα τη διάθεση ν' αποχωριστούν το διπλανό τους «κολλητό». Κι εγώ καθόμουν με τη Γεωργία, κι ήμιασαν αχώριστες, αλλά έπρεπε να βρεθεί λύση. Ο δάσκαλος το δήλωσε ορθά-κοφτά: «Όχι μόνος ο καινούριος...».

Εγώ τον είχα μώλας γνωρίσει. Μόλις χτες, που είχα και τις «μαύρες» μου. Τον είχα συμπαθήσει τον Τόμι, γιατί χαμογελούσε κι ήταν ομιλητικός.

– Θα είναι από κείνα τα γυμνά «αραπάκια» με την πρησιμένη κοιλιά και τις μύγες κολημένες στα μούτρα του, είτε η Νατάσα χαμηλόφωνα για να μην την ακούσει ο δάσκαλος.

– Θα 'ναι κατάνυρος σαν πίσσα..., είτε ο Φώτης που δεν πρέπει να κοιτάζε τακτικά στον καθρέφτη τα δικά του μούτρα, που κάθε καλοκαίρι ο ήλιος τα βραφε τόσο μαύρα, ώστε όταν γελούσε τις νύχτες, σαν παίζαμε στο πάρκο της γειτονιάς, τα δόντια του φεγγολούσαν, ίδια κλεφτοφάναρο.

– Ίσως να έχει και κανένα τύμπανο... ταμ-ταμ..., είτε ο Ηλίας χτυπώντας ρυθμικά τα χέρια του στο θρανίο κι όλοι σκάσανε στα γέλια.

– Οι μαύροι κάνουν και... μάγια. Μπορεί να μας μεταμορφώσει... Άμπρα... κατόμπρα... Τ' αγόρια θα τα κάνει... σκυλόφαρα και τα κορίτσια... γοργόνες! είτε η Μαρίνα κι άρχισαν οι παρεξηγήσεις ανάμεσα στ' αγόρια και τα κορίτσια.

«Όχι! Τα κορίτσια... φάλαινες και τ' αγόρια ιππότες...».

Όση ώρα τους άκουγα, κι ενώ ο δάσκαλος μιλούσε με μια άλλη παρέα παιδιών, ετοιμαζόμουν για επίθεση: Έσμιξα τα φρύδια μου, έσφιξα τις γροθιές μου, άρπαξα γρήγα εκείνο το ύφος το γεμάτο ειρωνεία κι αυτοπεποίθηση, έβγαλα λίγο πιο μπροστά το δεξί μου πόδι κι αφού το κούνησα νευρικά δυο-τρεις φορές, είπα:

– Δεν είναι γυμνός ούτε πρησιμένη κοιλιά έχει ούτε είναι σαν πίσσα ούτε μάγια κάνει...

– Κι εσύ... πού το ξέρεις; Με ρώτησαν μερικοί...

– Τον γνώρισα χτες. Μένει απέναντί μας, είτε και ξαναχτύπησα νευρικά το πόδι μου.

Κάτι πήγε να πει ο Φώτης, αλλά εκείνη την ώρα μια ξαφνική ησυχία έπεσε σαν κεραινός κι έκοψε το «φρέμα»...

Ο Τόμι έμεινε μέσα στην αίθουσα με τη μητέρα του.

– Καλημέρα και συγγνώμη για την καθυστέρηση..., είτε με γαλλική προφορά η μαμά απ' το Ζαϊρ ενώ πλησίαζε προς το δάσκαλο.

– Καλωσήθρατε! Είτε ο δάσκαλος χαμογελαστός και μιάς κοίταξε σα να μας έλεγε «πέστε κάτι κι εσείς...»
 – Καλωσόρισες... καλωσόρισες..., ακουγόταν διάσπαρτα ανάμεσα από χάχανα και ψιθύρους...
 – Γεια σου, Έλσα! Φώναξε ο Σοκολάτα με γάλα. Τότε εγώ ένιωσα όλα τα βλήματα να καρφώνονται πάνω μου με κάτι αδιάκριτα καρφάκια που με ταιμπούσαν λίγο στα μη-νύγια. Ένωθα, όμως, πολύ περιήρανη που ένα τόσο δα «κομματάκι Αφρικής» ήξερε μόνον εμένα από και μέσα. Ο δάσκαλος μίλησε λίγο ακόμα με τη μαμά απ' το Ζαΐφ και με τον Τόμι κι ύστερα, γυρνώντας προς το μέρος μας...

– Παιδιά, ο Τόμι από σήμερα ανήκει στην οικογένειά μας. Υποδεχτείτε τον!
 Μέσα στην... οικογένεια ακούγονταν λέξεις, όπως «μια-ρλα», «αράτης», «ταμ-ταμ», «ζουλού»...
 – Κύριε, ο Τόμι μπορεί να έρθει να κάτσει μαζί μας, είτα εγώ κι η Γεωργία μου φάνηκε ενοχλημένη.
 – Δε θα χωρέσουμε..., είτε ψιθυριστά.
 – Θα χωρέσουμε..., επέμεινα.
 Ο δάσκαλος βρήκε την καλύτερη λύση:
 – Παιδιά, σηκωθείτε όλοι. Θα ενώσουμε τα θρανία ανά δύο και θα φτιάξουμε «ομάδες»...!

Όλγα Σεχίδου, «Η Έλσα και ο... Σοκολάτα με... γάλα!», εκδ. Κέδρος, 2006

Η Έλσα και ο... «Σοκολάτα με... γάλα»!

1. Η Έλσα είναι η μικρή ηρωίδα του βιβλίου. Μήπως καταλάβατε από το κείμενο ποιος είναι ο... «σοκολάτα με... γάλα»;
2. Από ποια χώρα είναι ο Θωμάς ή Τόμι;
3. Ο δάσκαλος δίνει ορισμένες συμβουλές στους μαθητές για το πώς πρέπει να φερθούν στον Τόμι; Πώς τους λέει να τον αντιμετωπίσουν; Συμφωνείτε με όσα τους λέει;
4. Οι μαθητές έχουν στο μυαλό τους κάποιες εικόνες για τους μαύρους που νομίζουν ότι ισχύουν και για τον Τόμι πριν ακόμα τον δουν. Πώς τον φαντάζονται;
5. Πώς υποδέχτηκε ο δάσκαλος τον Τόμι στην τάξη; Βρίσκετε σωστή τη στάση του;
6. Πώς υποδέχτηκαν οι μαθητές (εκτός από την Έλσα) τον Τόμι στην τάξη; Βρίσκετε σωστή τη στάση τους;

7. «Φερθείτε ευγενικά... η μητρική του γλώσσα»: στο απόσπασμα αυτό μιλάει ο δάσκαλος στους μαθητές. Ας πούμε ότι ένας μαθητής εκείνη την ώρα έλειπε από την τάξη. Όταν γύρισε, η Έλσα θέλησε να του πει τα λόγια του δασκάλου τους. Τι του είπε; Δείτε τα λόγια του δασκάλου στο απόσπασμα και προσπαθήστε να τα βάλετε στον πλάγιο λόγο. Μπορείτε να ξεκινήσετε έτσι: «Ο δάσκαλος μας συμβούλευσε να φερθούμε ευγενικά στον νέο...»
Συνεχίστε

8. Έχετε ζήσει ποτέ κάποιο περιστατικό παρόμοιο με αυτό που παρουσιάζει το κείμενο; Έχει έρθει ποτέ στην τάξη σας μαθητής που να είναι διαφορετικός από τους άλλους; Μήπως εσείς οι ίδιοι έχετε νιώσει κάποια φορά ότι οι άλλοι σας βλέπουν διαφορετικό; Αν ναι, διηγηθείτε το περιστατικό. Γράψτε ένα κείμενο και μετά διαβάστε το στους συμμαθητές και στον καθηγητή σας.
Θυμηθείτε να αναφέρετε:
Τι συνέβη μόλις «ο διαφορετικός» μπήκε στην τάξη; Πώς τον δέχτηκε ο καθηγητής; Πώς εσείς οι μαθητές; Πού κάθισε; Τι έγινε στη συνέχεια; Απέκτησε φίλους ή έμεινε μόνος του;

9. Η Έλσα αποκαλεί μεταφορικά το νέο της συμμαθητή «Σοκολάτα με γάλα» λόγω του χρώματός του. Συμπληρώστε τις παρακάτω εκφράσεις που έχουν σχέση με τα χρώματα:

- **Όταν κάποιος είναι πάρα πολύ άσπρος, λέμε ότι είναι:**
 - α. άσπρος σαν το γάλα
 - β. λευκός σαν το κρασί
 - γ. άσπρος σαν το αλάτι

- **Όταν κάποιος τρομάζει πολύ από κάτι, λέμε ότι γίνεται:**
 - α. γαλάζιος σαν τον ουρανό
 - β. άσπρος σαν πανί
 - γ. πράσινος σαν μαρούλι

- **Όταν κάποιος κοκκινίζει από ντροπή, τότε γίνεται κόκκινος σαν:**
 - α. παντζάρι
 - β. τομάτα
 - γ. παπαρούνα

- **Λέμε ότι κάποιος είναι κίτρινος σαν λεμόνι όταν είναι:**
 - α. χλωμός
 - β. λυπημένος
 - γ. ντροπαλός

- **Όταν λέμε ότι κάτι είναι πίσσα, τότε είναι:**
 - α. κάτασπρο
 - β. καταπράσινο
 - γ. κατάμαυρο

Θεαματική αύξηση των αλλοδαπών μαθητών

Σε σχολεία της Αθήνας το ποσοστό των παιδιών που ήλθαν από το εξωτερικό φθάνει το 75%

«Ο μαθητής είναι εκείνος που κάνει το σχολείο και όχι το σχολείο τον μαθητή» πιστεύει ο κ. Π. Λύκουρας, του οποίου η κόρη πηγαίνει στη Β' τάξη του 31ου Δημοτικού Σχολείου όπου πάνω από 50% των μαθητών είναι αλλοδαποί

Οι πολλοί αλλοδαποί μαθητές επηρεάζουν το επίπεδο της τάξης, εκτιμά η κυρία Βασιλική Γιαννοπούλου, της οποίας και τα τρία παιδιά φοιτούν σε σχολείο με υψηλό ποσοστό αλλοδαπών (31ο Δημοτικό)

Η ΣΥΝΥΠΑΡΞΗ

Φιλίες αλλά και επιφυλάξεις

ΟΙ ΓΟΝΕΙΣ, παρ' όλο που αναγνωρίζουν ότι τα παιδιά τους συμβιώνουν πολύ καλά με τους αλλοδαπούς μαθητές, ορισμένοι εκφράζουν κάποιες επιφυλάξεις για το επίπεδο του σχολείου. Η κυρία Βασιλική Γιαννοπούλου, της οποίας και τα τρία παιδιά πηγαίνουν στο 31ο Δημοτικό Σχολείο, μας είπε: «Τα παιδιά μου συμβιώνουν μια χαρά και είναι φίλοι με τα ξένα. Το μόνο αρνητικό είναι ότι με τόσους ξένους μαθητές πάει πίσω το επίπεδο της τάξης. Αν και υπάρχει και βοηθητικός δάσκαλος που κάνει επιπλέον μαθήματα στα παιδιά που δεν ξέρουν καλά τη γλώσσα, νομίζω ότι το πρόβλημα δεν εξαλείφεται. Βέ-

βαια δεν έχουμε φτάσει στο σημείο να κάνουμε παράπονο στον σύλλογο, αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι η κατάσταση δεν μας απασχολεί. Οι γονείς το συζητάμε μεταξύ μας και θα θέλαμε να γίνει κάτι γι' αυτό». «Γενικά πάντως το επίπεδο της τάξης πέφτει όταν η πλειονότητά της είναι αλλοδαποί μαθητές» λέει ένας πατέρας που θέλει να διατηρήσει την ανωνυμία του.

Υπάρχει όμως και η αντίθετη άποψη έτσι όπως την εξέφρασε ο κ. Π. Λύκουρας, του οποίου η κόρη πηγαίνει στη Β' δημοτικού στο ίδιο σχολείο: «Η κόρη μου δεν αντιμετωπίζει κανένα πρόβλημα με τα παιδιά άλλων εθνικοτήτων. Έχουν βρει τον

δικό τους κώδικα επικοινωνίας και δεν τίθεται θέμα ρατσισμού. Δεν νομίζω ότι το επίπεδο της τάξης πέφτει εξαιτίας αυτών των παιδιών, αλλά καλό θα ήταν να υπάρχει ένας τρόπος για να εξοικειώνονται λίγο περισσότερο με τη γλώσσα προτού μπουν στις τάξεις. Εγώ δεν έχω σκοπό να πάρω την κόρη μου από αυτό το σχολείο. Ήταν και η αδελφή της εδώ και δεν είχαμε κανένα πρόβλημα. Είμαι της άποψης ότι ο μαθητής είναι εκείνος που κάνει το σχολείο και όχι το σχολείο τον μαθητή». Και η κόρη του, Βίλη, προσθέτει: «Έχω πολλές φίλες από την Αλβανία. Δεν τσακωνόμαστε καθόλου».

εφημ. ΤΟ ΒΗΜΑ, 6/10/2002

Θεαματική αύξηση των αλλοδαπών μαθητών

1. Διαβάστε το ρεπορτάζ που σας δίνεται. Ποιο είναι το θέμα του;
2. Σημειώστε Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ) στις ακόλουθες προτάσεις, σύμφωνα με το κείμενο:
 - A. Οι γονείς γνωρίζουν ότι τα παιδιά τους έχουν φιλικές σχέσεις με τους αλλοδαπούς μαθητές.
 - B. Οι γονείς δε βρίσκουν κανένα πρόβλημα αν στο σχολείο των παιδιών τους φοιτούν πολλοί αλλοδαποί μαθητές.
 - Γ. Αρκετοί γονείς που στέλνουν τα παιδιά τους σε σχολεία με αλλοδαπούς μαθητές σκοπεύουν να αλλάξουν σχολείο στα παιδιά τους.

3. Γιατί μερικοί γονείς φοβούνται ότι το επίπεδο του σχολείου πέφτει όταν πηγαίνουν σε αυτό πολλοί αλλοδαποί μαθητές;

4. Τα λόγια της μικρής Βίλης στο τέλος του κειμένου βρίσκονται μέσα σε εισαγωγικά, γιατί η εφημερίδα τα παρουσιάζει όπως τα είπε η μικρή. Μπορείτε να βγάλετε τα εισαγωγικά και να πείτε τι πρόσθεσε η Βίλη;

5. Το άρθρο παρουσιάζει τις φιλίες που αναπτύσσονται μεταξύ Ελλήνων και αλλοδαπών μαθητών σε σχολεία των μεγάλων πόλεων (ιδιαίτερα της Αθήνας), αλλά και τους φόβους ορισμένων γονέων που τα παιδιά τους πηγαίνουν σε σχολεία με πολλούς αλλοδαπούς μαθητές. Γράψτε ένα σύντομο κείμενο με τα κυριότερα σημεία του άρθρου που διαβάσατε. Το κείμενό σας θα δημοσιευτεί στη μαθητική εφημερίδα του σχολείου σας.

Μην ξεχάσετε να αναφέρετε:

- ποια είναι η είδηση
- για ποιους μιλάει η είδηση
- πόσο σπουδαία είναι η είδηση και γιατί

6. Θα θέλατε να κάνετε μια έρευνα ανάμεσα στους μαθητές του σχολείου σας για τις στάσεις σας απέναντι στους ξένους; Φτιάξτε ένα ερωτηματολόγιο με σχετικές ερωτήσεις, όπως:
 - Θα κάνατε φίλο στο σχολείο έναν ξένο μαθητή;
 - Θα θέλατε να γνωρίσετε τον πολιτισμό, τα ήθη και τα έθιμα άλλων λαών;
 Ολοκληρώστε το ερωτηματολόγιο και μοιράστε το στο σχολείο σας.
 Τα αποτελέσματα της έρευνάς σας μπορείτε να τα γράψετε σε ένα άρθρο για την εφημερίδα ή το περιοδικό του σχολείου σας.

Είναι σωστό, σύμφωνα με τη γνώμη σας, να περιφρονούμε τους νέγρους και όσους δεν είναι σαν εμάς;

Τώρα εγώ το ξέρω κιόλας ότι όλοι θα πούνε πως δεν είναι σωστό, αλλά εγώ όμως θα πω ότι είναι σωστό. Εγώ πιστεύω ότι οι άνθρωποι δεν είναι όλοι ίσοι, υπάρχουν οι όμορφοι, οι άσχημοι, οι ψηλοί, οι κοντοί, οι έξυπνοι και οι χαζοί. Έτσι υπάρχουν και οι διαφορετικοί λαοί. Για παράδειγμα, εγώ τους Γερμανούς τους σιχαίνομαι και τους μισώ γιατί κάνουν πάντα πόλεμο, τους Άγγλους τους σιχαίνομαι και τους μισώ γιατί λένε ότι είναι καλύτεροι σ' όλο τον κόσμο, τους Γάλλους τους σιχαίνομαι και τους μισώ γιατί κάνουν πάντα τον πόλεμο του κρασιού με μας. Τους νέγρους εγώ δεν τους σιχαίνομαι και δεν τους μισώ γιατί δεν μου έχουν κάνει τίποτα, όμως βρομάνε, και γι' αυτό τους σιχαίνομαι λίγο.

Σε μένα μου αρέσει μόνο η Ιταλία!!!

«Εγώ ελπίζω να τη βολέψω», επιμ. Μαρτσέλο Ντ' Όρτα, μτφρ. Γιώργος Κασαπίδης, εκδ. Γνώση, 1995

Είναι σωστό, σύμφωνα με τη γνώμη σας, να περιφρονούμε τους νέγρους και όσους δεν είναι σαν εμάς;

1. Ποιος νομίζετε ότι γράφει αυτό το κείμενο; Καταλάβετε από ποια χώρα είναι;

2. Ποια στερεότυπα αναφέρονται στο κείμενο σχετικά με:

- τους Γερμανούς: _____
- τους Άγγλους: _____
- τους Γάλλους: _____
- τους νέγρους: _____

3. Ποια είναι η γνώμη σας σχετικά με το θέμα αυτό; Είναι σωστό να περιφρονούμε τους ανθρώπους που είναι διαφορετικοί από εμάς;

4. Γράψτε ένα γράμμα στον μαθητή από την Ιταλία για να του πείτε αν συμφωνείτε ή διαφωνείτε με αυτά που γράφει και για να εκφράσετε τις δικές σας απόψεις.

5. Ως αποτέλεσμα των στερεοτύπων και των προκαταλήψεων που υπάρχουν στην κοινωνία, κάποια εθνικά ονόματα χρησιμοποιούνται μειωτικά για να δηλώσουν ένα συγκεκριμένο χαρακτηριστικό. Προσπαθήστε να συμπληρώσετε τις παρακάτω προτάσεις με τη σωστή λέξη:

Είναι πολύ τσιγκούνης. Όταν είναι να δώσει χρήματα, γίνεται _____ !

- α. Εβραίος β. Εγγλέζος γ. Γάλλος

Είναι πάντα _____ στα ραντεβού του, δεν αργεί ούτε λεπτό!

- α. Σκοτσέζος β. Κινέζος γ. Εγγλέζος

Θύμωσε πάρα πολύ, _____ έγινε με αυτά που του είπα!

- α. Γερμανός β. Τούρκος γ. Αλβανός

Πώς μπορείς να ζεις σαν _____ μέσα σε αυτό το αχούρι!

- α. γύφτος β. νέγρος γ. βεδουίνος

Άκου τον _____, δεν ξέρει ούτε να μιλήσει ούτε να φερθεί!

- α. βλάχο β. νέγρο γ. τσιγγάνο

Εγώ Ρατσιστής;

ΕΝΑΣ ΚΟΣΜΟΣ ΓΕΜΑΤΟΣ ΔΙΑΦΟΡΕΣ

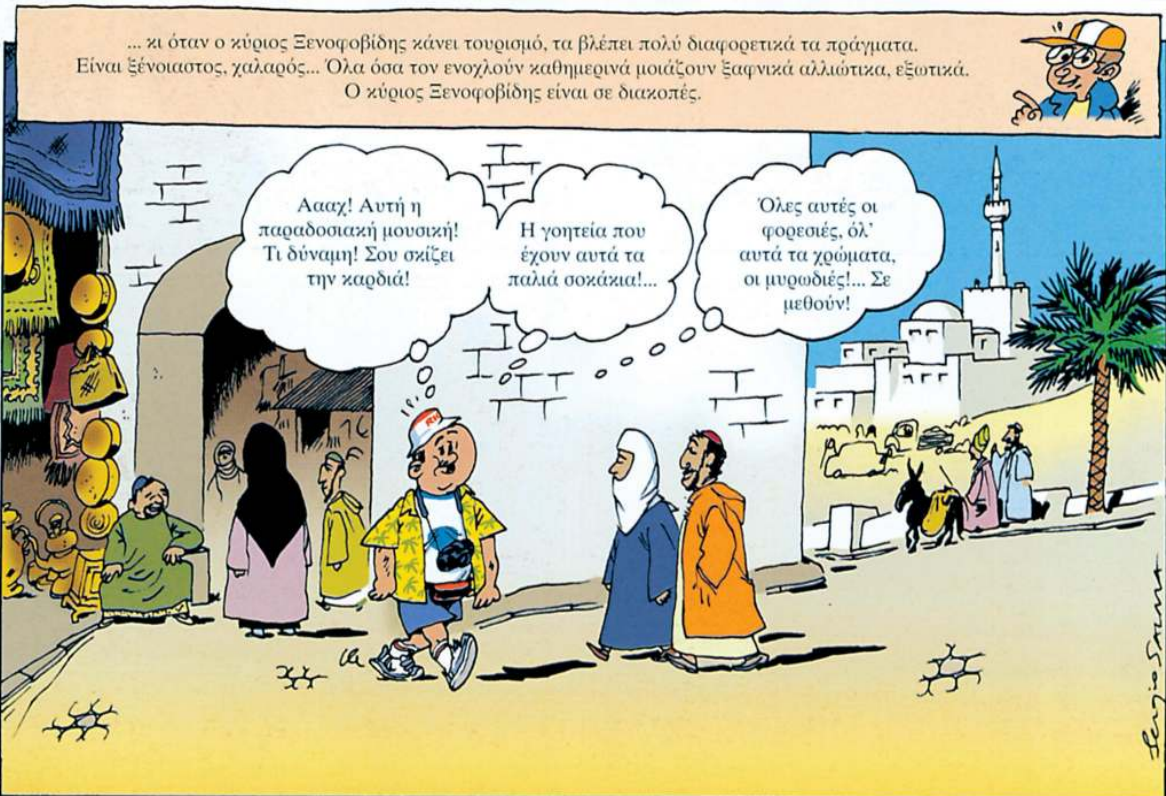
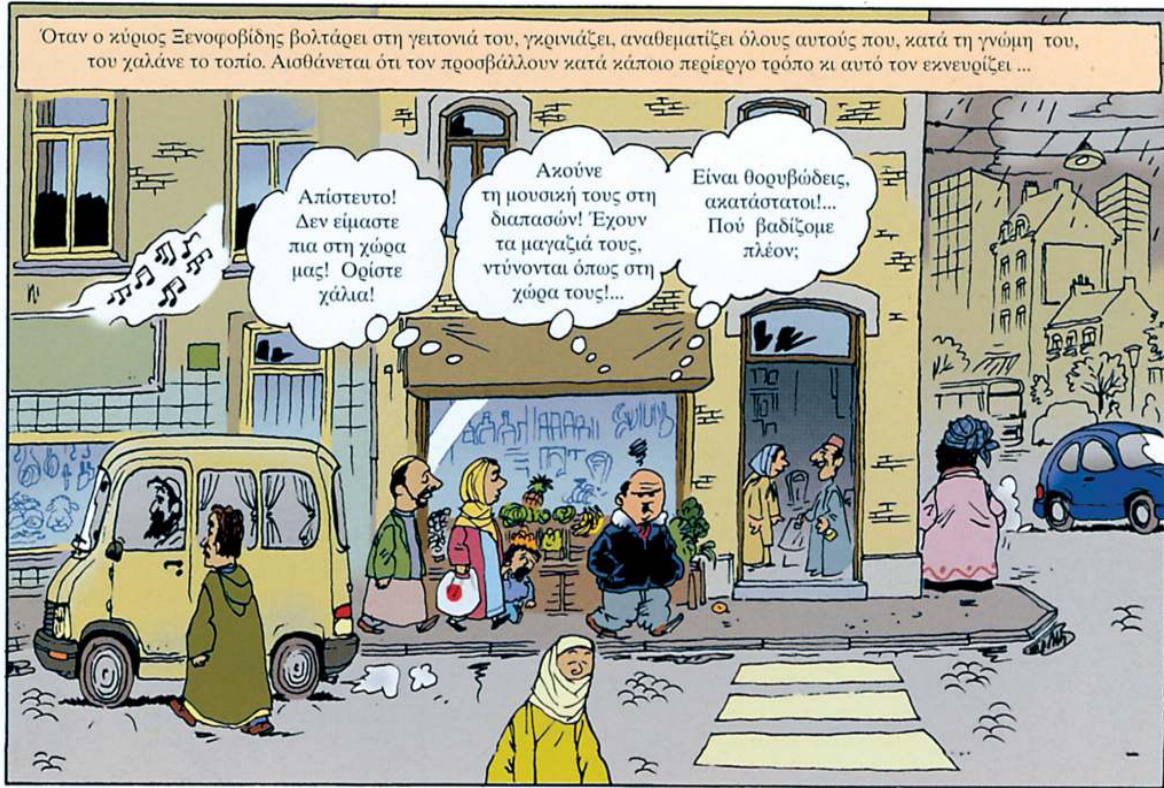

«Εγώ ρατσιστής;», φυλλάδιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής κατά του ρατσισμού, 1998

Ο ΑΡΡΑΒΩΝΙΑΣΤΙΚΟΣ

Η ΑΛΛΗ ΟΨΗ ΤΟΥ ΣΚΗΝΙΚΟΥ

Εγώ Ρατσιστής;

α. Ένας κόσμος γεμάτος διαφορές

1. Γιατί κοροϊδεύουν τον πρώτο κύριο στο κόμικς;
2. Γιατί κοροϊδεύουν τον νεαρό που μιλάει δεύτερος στο κόμικς;
3. Γιατί διαμαρτύρεται ο τρίτος;
4. Τι βλέπουν ξαφνικά οι τρεις κύριοι και μένουν έκπληκτοι; Τι σκέφτονται μόλις το βλέπουν;

5. Στο κείμενο έχετε τα λόγια που λένε οι τρεις συνομιλητές. Μπορείτε να τα μεταφέρετε σε πλάγιο λόγο και να ενημερώσετε κάποιον φίλο σας που δεν έχει διαβάσει το κόμικς τι λέει κάθε ήρωας; Για παράδειγμα:
«Ο πρώτος κύριος τονίζει ότι βαρέθηκε να τον κοροϊδεύουν επειδή είναι κοντός. Ο δεύτερος δηλώνει ότι κι αυτός βαρέθηκε...» *Συνεχίστε...*

β. Ο αρραβωνιαστικός

1. Τι φοβάται η μητέρα της νεαρής στο δεύτερο σκίτσο;
2. Τι φοβάται στο τρίτο σκίτσο;
3. Τελικά τι θέλει να πει η κοπέλα; Τι είναι ο αρραβωνιαστικός της;
4. Η μητέρα της κοπέλας γνωρίζει τι σημαίνει χορτοφάγος; Τι νομίζει ότι σημαίνει;
5. Η μητέρα της κοπέλας έφτασε μετανάστης στη χώρα αυτή. Προσέξτε τις σκέψεις της κόρης της στο τέταρτο σκίτσο. Τι δεν μπορεί να καταλάβει;

γ. Η άλλη όψη του σκηνικού

1. Πώς ονομάζεται ο κύριος ήρωας του κόμικς; Για ποιον λόγο;
2. Γιατί γκρινιάζει όταν κάνει βόλτα στη γειτονιά του και συναντάει ξένους;
3. Πώς νιώθει ο ήρωας του κόμικς όταν επισκέπτεται ως τουρίστας μακρινά μέρη, ακούει τις μουσικές και βλέπει τις φορεσιές των ξένων στη γειτονιά του; Γιατί πιστεύετε ότι υπάρχει αυτή η διαφορά στη συμπεριφορά του;
4. Ο κ. Ξενοφοβίδης «σκέφτεται» σαν να μιλάει με τον εαυτό του. Είναι ευθύς ή πλάγιος λόγος;

Συζητώντας με τη Λίντα

Πρόλογος

«...Ήρθαμε μ' ένα ταξί μέχρι την Κρυσταλλοπηγή, από κει (...) μετά πήραμε ένα ταξί μέχρι την Καστοριά κι από κει πήραμε το λεωφορείο (...) μέχρι εδώ στην Αθήνα. Και δεν ξέραμε τίποτα, ούτε πού πάμε, ούτε καλημέρα, ούτε μια λέξη, τίποτα, τίποτα, τίποτα. Από εκεί πήραμε ένα ταξί κι ήρθαμε μέχρι την Ομόνοια. Ακριβώς στην Ομόνοια, εκεί που είναι οι σκάλες. Περιμέναμε εκεί με τις τσάντες που είχαμε κι ήταν 6.00 το πρωί...»

Έχουν περάσει κοντά δέκα χρόνια από τις μέρες που η κεντρικότερη πλατεία της Αθήνας γινόταν καθημερινά τόπος άφιξης για εκατοντάδες Αλβανούς μετανάστες. Άνθρωποι κάθε ηλικίας, με δυο πλαστικές τσάντες στα χέρια και με την ιδέα του δυτικού παραδείσου στο μυαλό, έρχονταν με κάθε δυνατό τρόπο στην Ελλάδα αναζητώντας μια καλύτερη ζωή. Χωρίς συχνά να γνωρίζουν ούτε μια λέξη ελληνικά, χωρίς να φαντάζονται το τι επρόκειτο να συναντήσουν, προσπαθούσαν να σταθούν στα πόδια τους. Προσπαθούσαν να στήσουν τη ζωή τους από την αρχή. Παλεύοντας με τα μικρά και μεγάλα προβλήματα: με τη γλώσσα, τη δουλειά το σπίτι, τις κρατικές υπηρεσίες. Αντιμετωπίζοντας συνεχείς προκλήσεις και καθημερινές διακρίσεις σε βάρος τους. Διεδικώντας τελικά το αυτονόητο: μια αξιοπρεπή ζωή.

Άλλοι τα κατάφεραν κι άλλοι όχι. Κάποιοι μετάνιωσαν για την απόφαση που πήραν και κάποιοι όχι. Μερικοί έφυγαν. Πολλοί έμειναν.

Όπως και να 'γινε, όμως, όλοι έχουν πολλά να μας πουν. Για όσα πέρασαν εκεί και εδώ. Για το παρελθόν και το παρόν τους. Για τις χαρές και τις λύπες τους. Για τους δικούς τους και τους άλλους. Έχουν πολλά να μας πουν. Αρκεί να τους δώσουμε το λόγο. Αρκεί να τους ακούσουμε.

Στο βιβλίο αυτό η Λίντα, μια Αλβανή μετανάστρια στη χώρα μας, μιλάει για τη ζωή της. Από παιδί μέχρι σήμερα. Το σχολείο, η οικογένεια, οι φίλοι, ο γάμος, η ζωή στην Αλβανία, η εγκατάσταση και η ζωή στην Ελλάδα ξετυλίγονται βήμα βήμα στις σελίδες του βιβλίου. Οι σκέψεις γίνονται ένα με τα συναισθήματα. Οι επιθυμίες ακολουθούν τα γεγονότα.

Ο λόγος της Λίντα φυσικός, ορμητικός όπως το ποτάμι της ζωής της. Ένα ποτάμι που κυλάει δίπλα, μα παρέα με χιλιάδες άλλα. Κάθε ποτάμι με τα δικά του χαρακτηριστικά, κάθε ποτάμι με το δικό του δρόμο. Ένα δρόμο που, έτσι κι αλλιώς, το νερό ανοίγει από μόνο του κι ίσως αντί να προσπαθούμε να το σταματήσουμε, το μόνο που πραγματικά χρειάζεται είναι να το ακούσουμε.

«Συζητώντας με τη Λίντα. Μια Αλβανίδα μετανάστρια μιλάει για τη ζωή της», επιμ. Ελένη Συρίγου-Ρήγου, εκδ. Ανοιχτά Σύνορα, 2000

Συζητώντας με τη Λίντα

1. Διαβάστε τον πρόλογο του βιβλίου. Ποιος έχει γράψει τον πρόλογο αυτό;
2. Η πρώτη παράγραφος του προλόγου είναι μέσα σε εισαγωγικά. Ποιος μιλάει;
3. Όταν η Λίντα ήρθε με την οικογένειά της στην Ελλάδα, ήξερε ελληνικά;
4. Γιατί οι Αλβανοί μετανάστες έρχονται στην Ελλάδα, σύμφωνα με το κείμενο;
 - A. Για να μάθουν ελληνικά.
 - B. Για να γνωρίσουν την Ελλάδα.
 - Γ. Για να βρουν μια καλύτερη ζωή.
 - Δ. Γιατί δεν έχουν πού αλλού να πάνε.
5. Σημειώστε Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ) στις προτάσεις που ακολουθούν, σύμφωνα με το κείμενο:
 - Οι Αλβανοί μετανάστες ζητούσαν στην Ελλάδα μια αξιοπρεπή ζωή
 - Όλοι οι Αλβανοί μετανάστες που έρχονται στην Ελλάδα μένουν
 - Η Λίντα είναι μια Αλβανή μετανάστρια στην Ελλάδα
6. Ποιο είναι το θέμα του βιβλίου «Συζητώντας με τη Λίντα»;

7. Βρείτε και διαβάστε προλόγους από διάφορα βιβλία που έχετε διαβάσει και σας αρέσουν. Τι λέει συνήθως στον πρόλογό του ένα βιβλίο;

8. Στην πρώτη παράγραφο του κειμένου διαβάζουμε τα λόγια της Λίντα που διηγείται πώς έφτασε με την οικογένειά της στην Αθήνα. Μπορείτε να πείτε τα λόγια της Λίντα σε ένα φίλο σας που δεν έχει διαβάσει το βιβλίο; Πείτε του: Στο βιβλίο αυτό διάβασα ότι η Λίντα και η οικογένειά της ήρθαν μ' ένα ταξί μέχρι την Κρυσταλλοπηγή, από κει μετά πήραν ένα ταξί...
Συνεχίστε

9. Στην πρώτη παράγραφο του προλόγου διηγείται η ηρωίδα πώς έφτασε αυτή και η οικογένειά της στην Αθήνα. Συνεχίστε την ιστορία. Τι φαντάζεστε ότι έγινε μετά; Γράψτε τη δική σας συνέχεια σε τρίτο πληθυντικό πρόσωπο, σαν να διηγείστε δηλαδή εσείς τι έκανε η ηρωίδα και η οικογένειά της. Μπορείτε να αρχίσετε κάπως έτσι: «Όταν έφτασαν η Λίντα και η οικογένειά της στην Κρυσταλλοπηγή, πήραν ένα ταξί μέχρι την Καστοριά» Συνεχίστε

10. Συμπλήρωσε τα κενά με τη φαντασία σου και φτιάξε μία δική σου ιστορία.

Η ιστορία ενός απρόσκλητου ξένου

«Το όνομά μου είναι _____ και είμαι _____ χρονών.

Πατρίδα μου είναι _____

Στη δική σου πατρίδα ήρθα πριν ένα μήνα.

Πίσω μου έχω αφήσει _____

Η πολιτική κατάσταση στη χώρα μου γινόταν όλο και πιο δύσκολη. Δεν είχαμε όπως εσύ δημοκρατία. Δεν μπορούσαμε να _____

Από την άλλη, η φτώχεια μας μεγάλωνε και _____

Δεν άντεχα άλλο! Η φυγή ήταν για μας η μόνη σωτηρία. Βρήκα κάποιον που μου είπε ότι μπορεί να με βοηθήσει. Του έδωσα, βέβαια, και μερικά λεφτά. Δολάρια μου ζήτησε.

Έτσι, μια νύχτα μάς έκλεισαν σε ένα αμπάρι _____

Όταν έφτασα στη χώρα σου, _____

Η σχέση μας είναι δύσκολη, το ξέρω! Σου φαίνομαι άθλιος, απολίτιστος, ανήθικος, ακόμα και εγκληματίας! Με θεωρείς επικίνδυνο, έτοιμο να σου αρπάξει αυτά που οι πατεράδες σου και εσύ έχετε κατακτήσει με κόπο! Αν όμως καταλάβαινες ότι είμαι ένας άνθρωπος χωρίς πατρίδα, αφού η γη που με γέννησε _____

χωρίς συντροφιά, αφού τα πρόσωπα που αγαπάω _____

χωρίς καταφύγιο, αφού όταν ζήτησα άσυλο _____

τότε θα με ένιωθες περισσότερο, ίσως να άλλαζες γνώμη!

Ξέρω ότι είναι πολύ νωρίς να με αποδεχτείς, ίσως μάλιστα να μην γίνει ποτέ! Σίγουρα όμως μπορείς να κάνεις κάτι απλό:

Απλά να με αντέξεις!»

Ο Ντούσαν προσπαθεί να νοικιάσει ένα διαμέρισμα

Ο Ντούσαν είναι ένας βόσνιος που ζει στην Ελλάδα εδώ και 10 χρόνια. Εργάζεται ως σερβιτόρος. Έχει οικογένεια και είναι πατέρας 3 παιδιών. Ψάχνει από τις αγγελίες να νοικιάσει ένα διαμέρισμα. Τηλεφωνεί:

Α

Ντούσαν: 8...2...7...6...4...4...6
(Το τηλέφωνο χτυπά)
Κυρία: Εμπρός!
Ντούσαν: Καλημέρα σας! Έχετε βάλει μία αγγελία για ένα διαμέρισμα. Είναι ακόμα ελεύθερο;
Κυρία: Ναι.
Ντούσαν: Μπορώ να έρθω να το δω;
Κυρία: Μμμ...ναι, φυσικά. (Διστακτικά)
Εσείς...εε...τι επάγγελμα κάνετε;
Ντούσαν: Είμαι σερβιτόρος.
Κυρία: Α, σερβιτόρος...καλά...ξέρετε, θα 'ρθει ένας άλλος υποψήφιος να το δει σε λίγο. Αν θέλετε, τηλεφωνήστε μου αύριο.
Ντούσαν: Ευχαριστώ, καλή σας μέρα.

Β

Ντούσαν: 6...7...8...9...6...4...1
Κυρία: Ναι!
Ντούσαν: Καλημέρα. Τηλεφωνώ για το σπίτι που νοικιάζετε... Είμαστε πέντε άτομα στην οικογένεια, δουλεύω σερβιτόρος...
Κυρία (Απότομα): Συγγνώμη, από πού είστε; (Παύση).
Ντούσαν: Γιατί ρωτάτε;
Κυρία: Η προφορά σας...
Ντούσαν: Είμαι από τη Γιουγκοσλαβία.
Κυρία: Α, ξέρετε, προτιμώ ντόπιο!
Ντούσαν: Καλά, ευχαριστώ.

Υ

Ντούσαν: 9...8...2...6...7...7...2
Κύριος: Παρακαλώ, λέγετε!
Ντούσαν: Καλημέρα, τηλεφωνώ για την αγγελία που έχετε βάλει...
Κύριος: Ναι, ναι. Το σπίτι είναι αρκετά μεγάλο και σε πολύ καλή κατάσταση. Εσείς τι είστε;
Ντούσαν: Είμαι σερβιτόρος.
Κύριος: Όχι, εννοώ πόσα άτομα είστε!
Ντούσαν: Αα..., είμαστε μία οικογένεια.
Κύριος: Πόσα άτομα;
Ντούσαν: Πέντε.
Κύριος: Έχετε παιδιά;
Ντούσαν: Ναι, τρία.
Κύριος: Τι ηλικίας;
Ντούσαν: Έξι, τεσσάρων και ενός. (Παύση).
Γιατί, τι πρόβλημα υπάρχει;
Κύριος: Να, ξέρετε...είναι δύσκολο με τόσο μικρά παιδιά...
Ντούσαν: Τι εννοείτε "δύσκολο";
Κύριος: Εε...να, χαλούν το σπίτι, φωνάζουν, τρέχουν...
Ντούσαν: Καλά, ευχαριστώ. Αντίο.

Δ

Ντούσαν: 9...8...7...6...9...9...2
Κύριος: Εμπρός, λέγετε!
Ντούσαν: Καλημέρα. Τηλεφωνώ για το σπίτι που νοικιάζετε, είμαι μόνος, ντόπιος και εργάζομαι σε μια μεγάλη πολυεθνική εταιρεία.
Κύριος: Μα το σπίτι είναι πολύ μεγάλο! Τι να το κάνετε εσείς, ένα άτομο; Αυτό είναι κατάλληλο τουλάχιστον για πενταμελή οικογένεια...
Ντούσαν: Ω, θεέ μου!!!

Ο Ντούσαν προσπαθεί να νοικιάσει ένα διαμέρισμα

1. Από ποια χώρα ήρθε ο Ντούσαν στην Ελλάδα; Τι επάγγελμα κάνει;
2. Ο Ντούσαν έχει οικογένεια; Έχει παιδιά;
3. Τι ψάχνει ο Ντούσαν στις αγγελίες;
4. Γιατί η κυρία στο πρώτο τηλεφώνημα αποφεύγει να του νοικιάσει το διαμέρισμά της; Τι δεν της αρέσει;
5. Τι δεν αρέσει στην κυρία του δεύτερου τηλεφωνήματος που παίρνει ο Ντούσαν;
6. Γιατί ο κύριος στο τρίτο τηλεφώνημα δε θέλει να νοικιάσει το διαμέρισμά του στον Ντούσαν;
7. Στο τέταρτο τηλεφώνημα ο Ντούσαν δίνει ψεύτικα στοιχεία για τον εαυτό του και την οικογένειά του. Γιατί;
8. Τελικά ο Ντούσαν βρήκε σπίτι να νοικιάσει; Συζητήστε στην τάξη ποιες δυσκολίες συναντάει.

9. Σε κάθε τηλεφώνημα που κάνει ο Ντούσαν παρακολουθούμε τον διάλογο που έχει με τον ιδιοκτήτη του διαμερίσματος. Ο διάλογος αυτός μας δίνεται στο κείμενο σε ευθύ λόγο, δηλαδή με τα ίδια τα λόγια των προσώπων που συνομιλούν. Χωριστείτε σε τέσσερις ομάδες και κάθε ομάδα ας διαλέξει έναν από τους διαλόγους του κειμένου. Μπορείτε να βρείτε τι είπε ο Ντούσαν στη γυναίκα του μόλις έκλεισε το τηλέφωνο; Προσπαθήστε να βάλετε σε πλάγιο λόγο όσα έλεγε ο Ντούσαν στο τηλέφωνο και τις απαντήσεις που του έδινε ο ιδιοκτήτης του σπιτιού κάθε φορά.

Ομάδα Α:

Τηλεφώνησα και μια κυρία μου είπε εμπρός. Της είπα καλημέρα και ότι είχε βάλει μια αγγελία για ένα διαμέρισμα. Τη ρώτησα αν ήταν ακόμα ελεύθερο. Εκείνη που απάντησε πως ήταν. Μετά τη ρώτησα αν... *Συνεχίστε*

Ομάδα Β:

Τηλεφώνησα και απάντησε μια κυρία. Της είπα καλημέρα και ότι τηλεφωνούσα για το σπίτι που νοίκιαζε. Της είπα ότι είμαστε πέντε άτομα στην οικογένεια και ότι δουλεύω σερβιτόρος. Μετά εκείνη... *Συνεχίστε*

Ομάδα Γ:

Τηλεφώνησα και απάντησε ένας κύριος. Του είπα καλημέρα και ότι τηλεφωνούσα για την αγγελία που είχε βάλει. Εκείνος μου είπε ότι το σπίτι... *Συνεχίστε*

Ομάδα Δ:

Τηλεφώνησα και απάντησε ένας κύριος. Του είπα καλημέρα και ότι τηλεφωνούσα για το σπίτι που νοίκιαζε. Του είπα ότι... *Συνεχίστε*

10. Ας φανταστούμε ότι ο Ντούσαν ψάχνει στις μικρές αγγελίες για να βρει δουλειά αυτή τη φορά. Γράψτε σε δυάδες τον φανταστικό τηλεφωνικό διάλογο που έχει με αυτούς που προσφέρουν τις δουλειές. Στη συνέχεια δραματοποιήστε στην τάξη τον διάλογο που γράψατε. Ο ένας από τη δυάδα θα παίζει το ρόλο του Ντούσαν και ο άλλος του εργοδότη.

11. Με αφορμή τους διαλόγους του κειμένου συζητήστε όλοι μαζί στην τάξη. Έχετε ακούσει για αντίστοιχα περιστατικά στην πόλη σας;
12. Εσείς θα είχατε πρόβλημα να μείνετε στο ίδιο σπίτι με κάποιον διαφορετικό από εσάς; Συζητήστε στην τάξη αν θα μπορούσατε να αντέξετε έναν διαφορετικό (στην εθνικότητα, στη φυλή ή στη θρησκεία) στο ίδιο σπίτι.

13. Χωριστείτε σε ομάδες των τριών ατόμων (Α, Β, Γ).

Ο Α, ο Β και ο Γ είναι Έλληνες ένοικοι σε μία πολυκατοικία στο κέντρο της πόλης. Συναντιούνται στην είσοδο της πολυκατοικίας και συζητούν για τον ξένο που νοίκιασε το υπόγειο διαμέρισμα. Ο Α είναι τελείως αρνητικός απέναντι στον ξένο και εκφράζει την ενόχληση και τον θυμό του, ο Β είναι πολύ θετικός και μιλάει με σεβασμό για τον νέο ένοικο, ενώ ο Γ προσπαθεί να συμβιβάσει τις απόψεις των άλλων δύο και να προτείνει μία ενδιάμεση λύση.

Παίξτε τον διάλογο στην τάξη.

14. Ρωτήστε τους γονείς σας αν θα νοίκιαζαν το διαμέρισμά τους σε έναν ξένο, π.χ. Βούλγαρο, Ρουμάνο, Αλβανό κτλ. Πρέπει να διαλέξουν μία από τις 5 παρακάτω απαντήσεις και να τη δικαιολογήσουν. Γράψτε δίπλα στην απάντηση που έδωσαν ποιες είναι οι απόψεις και τα επιχειρήματά τους.

Ναι, οπωσδήποτε	γιατί _____ _____ _____
Όχι, αποκλείεται	γιατί _____ _____ _____
Ίσως, δεν ξέρω	γιατί _____ _____ _____
Μάλλον ναι	γιατί _____ _____ _____
Μάλλον όχι	γιατί _____ _____ _____

ΠΑΡΑΣΚΕΥΗ 13 ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2002

ΔΙΕΘΝΗ ΘΕΜΑΤΑ

Πυροβόλησαν πρώτα μαύρους

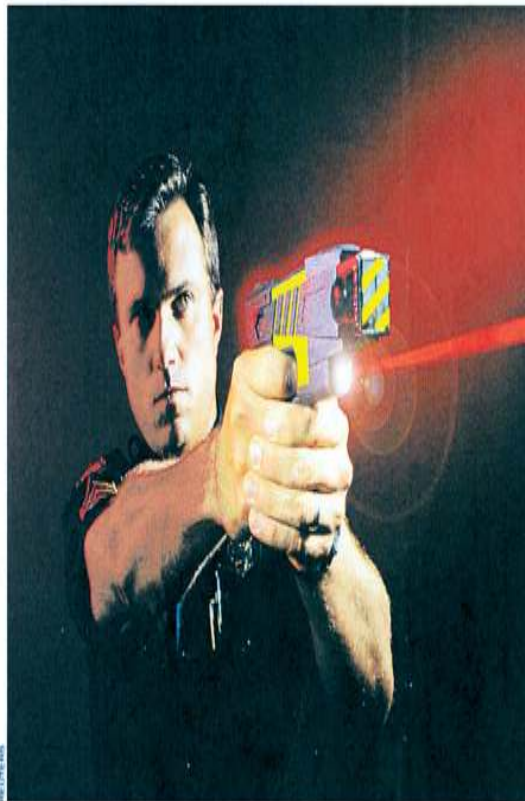
Μελέτες έδειξαν ότι οι υποσυνείδητες προκαταλήψεις διαμορφώνουν τη συμπεριφορά των ανθρώπων

Της **ERICA GOODE**
THE NEW YORK TIMES

Όταν κλήθηκαν να αποφασίσουν σε κλάσμα του δευτερολέπτου κατά πόσο ορισμένες άσπρες ή μαύρες φιγούρες ενός ηλεκτρονικού παιχνιδιού έφεραν όπλα ή όχι, οι περισσότεροι κατέληξαν στο εσφαλμένο συμπέρασμα ότι οι μαύροι ήταν οπλισμένοι και δεν δίστασαν να τους εξουδετερώσουν πυροβολώντας τους, αναφέρεται σε σειρά νέων μελετών. Οι συμμετέχοντες στις έρευνες έπρεπε να πυροβόλησουν εναντίον του στόχου, στο παιχνίδι, μόνο αν ήταν οπλισμένοι. Όπως διαπιστώθηκε έκαναν περισσότερες φορές λάθος όταν στην οθόνη εμφανιζόταν η εικόνα ενός μαύρου που κρατούσε κάποιο μικροσκοπικό όπλο όπως κινητό, φωτογραφική μηχανή, ενώ συγκριτικά πολύ λιγότερες φορές γινόταν η ίδια παρανόηση όταν ο «παίκτης» αντιμετώπιζε αναλόγως άοπλους λευκούς άνδρες.

Τα «κρυφά στερεότυπα»

Οι συμμετέχοντες ήταν στην πλειοψηφία τους λευκοί και όπως αποδείχθηκε πυροβόλούσαν γρηγορότερα τους μαύρους ενόπλους από ότι τους εξίσου οπλισμένους λευκούς. «Όπως διαπιστώθηκε η απόφαση να βάλουν εναντίον κάποιου μαύρου λαμβανόταν πολύ πιο γρήγορα από την αντίστοιχη απόφαση να πυροβόλησουν τον λευκό», εξηγεί η Μπερναντέτ Παρκ, καθηγήτρια ψυχολογίας στο πανεπιστήμιο του Κολοράντο και συντάκτρια της έκθεσης που δημοσιεύεται στο επιστημονικό περιοδικό «The Journal of Personality and Social Psychology». Οι τελευταίες μελέτες είναι ότι οι υποσυνείδητες προκαταλήψεις μας, που σχηματίζονται από τα ΜΜΕ, τη διαφήμιση ή

Συντά βασιζόμενοι στα υποσυνείδητα φυλετικά στερεότυπα στρέφουμε το όπλο και πυροβολούμε τον «λάθος» άνθρωπο.

άλλες πολιτισμικές επιρροές, και μπορούν να διαμορφώσουν τη συμπεριφορά ακόμα και όταν στο συνειδητό επίπεδο το άτομο δεν συμμαρξίζεται τέτοιες απόψεις. Όπως φαίνεται από πολλές μελέτες αυτά τα «κρυφά στερεότυπα» και οι τάσεις ενεργοποιούνται σε περιπτώσεις όπου καλούμαστε να δράσουμε γρήγορα και αυτόματα. Στο ηλεκτρονικό παιχνίδι της μελέτης, ξαφνικά

στην οθόνη εμφανιζόταν φωτογραφίες ανδρών που στέκοταν ή ήρθαν ενώ άλλαζε ο περιβάλλον χώρος. Κάποιοι κρατούσαν όπλα, άλλοι κινητά τηλέφωνα, πορτοφόλια ή κουτάκια αλουμινίου. Οι συμμετέχοντες στην έρευνα έπρεπε να πατήσουν ένα κουμπί γρήγορα για να «σκοτώσουν» τον ύποπτο ή να πατήσουν άλλο αν αποφάσιζαν ότι ο άνδρας που εμφανιζόταν ήταν ακίνδυνος.

«Αυτό που θέλαμε να δούμε ήταν κατά πόσο η κοινή γνώμη συνδέει διαφορετικά τη βίαιη συμπεριφορά με τους μαύρους από ότι με τους λευκούς», εξηγεί η Παρκ. Αφορμή για την έρευνα έδωσε ο θάνατος του Αμαντού Ντιάλο, ενός μετανάστη από τη δυτική Αφρική, που σκοτώθηκε στο κατώφλι του σπιτιού του από τα πυρά αστυνομικών όταν θεώρησαν ότι το πορτοφόλι που κρατούσε ήταν όπλο.

Διακρίσεις αναλόγως του χρώματος

Γενικότερα σε πολλές μελέτες των τελευταίων τριάντα ετών, διαπιστώθηκε ότι σε καταστάσεις έντασης τείνουμε να θεωρούμε τους μαύρους πιο επικινδύνους από τους λευκούς. Είναι χαρακτηριστικό ότι σε μία από τις μελέτες, οι συμμετέχοντες είδαν δύο άνδρες να συζητούν έντονα ενώ ξαφνικά ο μαύρος ακούμπησε ελαφρά στον ώμο τον λευκό συνομιλητή του. Οι συμμετέχοντες χαρακτήρισαν ως «βίαιη» τη συμπεριφορά του μαύρου. Όταν οι ρόλοι αντιστράφηκαν, η μικρή ώθηση θεωρήθηκε από «παιχνίδι».

Οι ερευνητές υποστηρίζουν ότι τα ευρήματα δεν υποδεικνύουν απαραίτητα ότι συνειδητά έχουμε προκαταλήψεις. «Ζούμε, όμως, σε μία θάλασσα συσχετισμών», εξηγεί ο Αντονι Γκρίνβαλντ, καθηγητής ψυχολογίας του πανεπιστημίου της Ουάσιγκτον. «Πολλοί έχουμε σχηματίσει φυλετικά στερεότυπα, χωρίς, ωστόσο, να είμαστε προκατειλημμένοι, εφόσον βέβαια ορίσουμε την προκατάληψη ως πθελπημένη διάκριση κατά συγκεκριμένους ομάδας». Είναι, πάντως, ενδιαφέρον ότι στις μελέτες του Κολοράντο και οι μαύροι που συμμετείχαν πυροβόλησαν με μεγαλύτερη ευκολία άοπλους μαύρους στόχους και με μεγαλύτερη ταχύτητα τους μαύρους ενόπλους.

εφημ. Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ, 13/12/2002

Πυροβόλησαν πρώτα μαύρους

1. Διαβάστε τα αποτελέσματα ερευνών που δημοσιεύονται στο άρθρο που σας δίνεται. Τι έπρεπε να κάνουν όσοι συμμετείχαν στην έρευνα; Έπρεπε να πυροβολήσουν λευκούς ή μαύρους ανθρώπους;

2. Σημειώστε Σωστό (Σ) ή Λάθος (Λ) στις ακόλουθες προτάσεις, σύμφωνα με το κείμενο:

- Όσοι συμμετείχαν στην έρευνα έπρεπε να παίξουν ένα ηλεκτρονικό παιχνίδι.
- Στο ηλεκτρονικό παιχνίδι παρουσιάζονταν ξαφνικά λευκά και μαύρα ανθρωπάκια, άλλα κρατούσαν όπλο και άλλα όχι.
- Τα μαύρα ανθρωπάκια δεν κρατούσαν όπλο, αλλά κινητό τηλέφωνο, φωτογραφική μηχανή ή κάποιο άλλο μικροαντικείμενο.
- Όσοι συμμετείχαν στην έρευνα έπρεπε να πυροβολήσουν εκείνο το ανθρωπάκι που κράταγε όπλο.
- Όσοι συμμετείχαν στην έρευνα πυροβόλησαν αρκετές φορές από λάθος μαύρα ανθρωπάκια.
- Μπορεί κάποιο άτομο να έχει προκαταλήψεις που δεν τις συνειδητοποιεί και να φέρεται σύμφωνα με αυτές.

3. Γιατί οι λευκοί που συμμετείχαν στην έρευνα έκαναν συχνά λάθος και νόμιζαν ότι τα μαύρα ανθρωπάκια του παιχνιδιού είχαν όπλο; Γιατί τα πυροβολούσαν αμέσως;

4. Ποιοι παράγοντες δημιουργούν τις προκαταλήψεις μας; Βάλτε σε κύκλο όποια ή όποιες από τις απαντήσεις που ακολουθούν νομίζετε ότι είναι σωστή/ σωστές.

- A. Τα Μέσα Μαζικής Ενημέρωσης
- B. Οι διαφημίσεις
- Γ. Η ιστορία
- Δ. Το σχολείο
- E. Κάποιες αντιλήψεις που διαδίδονται στην κοινωνία

5. Ποια ήταν η αφορμή για να γίνει αυτή η έρευνα;

6. Έχετε ακούσει ή έχετε δει στην τηλεόραση κάτι παρόμοιο; Κάποιον, δηλαδή, να κατηγορείται για κάτι μόνο και μόνο επειδή ανήκει σε μια συγκεκριμένη φυλή ή εθνικότητα; Συζητήστε στην τάξη τι κάνει τους ανθρώπους να κατηγορούν άδικα ή και να πυροβολούν ακόμα λάθος άτομα.

7. Ας υποθέσουμε ότι το άρθρο που διαβάσατε σας εντυπωσίασε και θέλετε να μάθουν τι έγραφε και όσοι μαθητές του σχολείου σας δεν είχαν την ευκαιρία να το διαβάσουν. Γράψτε ένα σύντομο άρθρο για τη μαθητική εφημερίδα σας με τα κυριότερα σημεία του κειμένου που διαβάσατε.

Μην ξεχάσετε να αναφέρετε:

- ποια είναι η είδηση
- πού και πότε έγινε το γεγονός
- για ποιους μιλάει η είδηση
- πόσο σπουδαία είναι η είδηση και γιατί

Παιδιά με ειδικές ανάγκες

Μπορεί, σήμερα, η κοινωνία μας να θεωρείται μια από τις πιο σύγχρονες που υπάρχουν, όμως σε ορισμένα θέματα οι περισσότεροι, αν όχι όλοι, υιοθετούν τρόπους συμπεριφοράς που υπήρχαν δεκάδες χρόνια πριν. Ένα ολοζώντανο και χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι τα παιδιά με ειδικές ανάγκες.

Όλοι γνωρίζουμε πόσο δύσκολη είναι η κατάσταση ενός ανθρώπου που, είτε από την αρχή της ζωής του είτε αργότερα, αντιμετωπίζει διανοητικά ή κινητικά προβλήματα. Πολλοί πιστεύουν ότι η ζωή αυτών των ανθρώπων είναι ένα ατέλειωτο δράμα, και έχουν δίκιο. Όμως αυτοί οι άνθρωποι είναι πιο δυνατοί από κάθε άλλον. Κι αυτό γιατί καθημερινά παλεύουν για να κερδίσουν τη ζωή. Σίγουρα, οι περισσότεροι από εμάς, αν αντιμετωπίσαμε μια παρόμοια κατάσταση, θα καταθέταμε τα όπλα αμέσως και θα πέφταμε σε βαθιά μελαγχολία. Αντίθετα, οι άνθρωποι αυτοί όχι μόνο δεν «τα παρατάνε», αλλά δίνουν μάχες για να σταθούν στα πόδια τους και να κερδίσουν μια ίση μεταχείριση από τους γύρω τους.

[...] Πολλοί βλέπουν τα παιδιά με ειδικές ανάγκες σαν άτομα ανίκανα που δεν μπορούν να κάνουν τίποτ' άλλο από το να κάθονται. Αντιπροσωπεύουν για πολλούς τα άχρηστα μέλη της κοινωνίας που είναι καταδικασμένα σε αργό θάνατο από την αρχή της ζωής τους. Η άποψη αυτή είναι πραγματικά ντροπή να υπάρχει. Στην ουσία τα άτομα αυτά πολλές φορές έχουν περισσότερα ταλέντα κι από έναν αρτιμελή και υγιή άνθρωπο. Ακόμα από πολύ παλιά έχουμε θαυμαστά παραδείγματα ατόμων που διακρίθηκαν αν και τυφλοί, παραπληγικοί, κωφάλαλοι κτλ.

[...] Από την άλλη πλευρά, η κοινωνία έχει μεγάλη ευθύνη για την κατάσταση που επικρατεί σήμερα. Το γεγονός ότι δεν υπάρχουν βοηθητικά μέσα για να διευκολύνουν τη μετακίνηση αυτών των ανθρώπων είναι τραγικό και τους κάνει να νιώθουν ξεχασμένοι και περιθωριοποιημένοι. Τα κέντρα διασκέδασης και γενικότερα τα μαγαζιά κάθε είδους συχνά δεν τους δέχονται γιατί τους θεωρούν πρό-

βλημα. Επιπλέον, οι πιο πολλοί εργοδότες τους απορρίπτουν γιατί προτιμούν ανθρώπους χωρίς ιδιαιτερότητες, ακόμα και αν εκείνοι έχουν περισσότερα προσόντα. [...]

Πριν λίγο καιρό ήταν η μέρα παγκοσμίως αφιερωμένη σ' αυτούς τους εκπληκτικούς ανθρώπους. Όλοι ξαφνικά στράφηκαν σ' αυτούς και πρότειναν λύσεις. Παρ' όλα αυτά, μια μέρα ήταν και πέρασε. Εκείνη η μέρα όμως αρκεί για να διορθώσει τα πράγματα, ή μήπως η σκέψη μας και μόνο είναι αρκετή; Χρειάζεται να γίνουν πολλά για να φτάσουμε σ' ένα ικανοποιητικό επίπεδο. Μερικά εξαρτώνται από την πολιτεία ενώ άλλα από εμάς τους ίδιους.

Αρχικά τα πάντα ξεκινάνε από τους ίδιους μας τους εαυτούς. Αν εξαλείψουμε τις διακρίσεις και τους συμπεριφερόμαστε σαν κανονικούς ανθρώπους, γιατί έτσι είναι, τότε θα έχουμε κάνει ένα σημαντικό βήμα. Ακόμα, όμως, πρέπει να μπου σε εφαρμογή προγράμματα που θα επιταχύνουν και θα ομαλοποιούν την ένταξή τους στην κοινωνία. Η κοινωνία θα πρέπει να τους θεωρεί ίσα και ενεργά μέλη της γιατί αλλιώς δεν μπορεί να επιτευχθεί τίποτα. Παράλληλα, σε όλους τους δημόσιους χώρους πρέπει να τοποθετηθούν όλα όσα διευκολύνουν τη μετακίνηση και διαμονή τους εκεί. Ιδρύματα και ειδικά σχολεία τέλεια εξοπλισμένα πρέπει να είναι στις πρώτες μέριμνες της πολιτείας, έτσι ώστε να αποκτήσουν εκπαίδευση ίση με αυτήν των ευρωπαϊκών χωρών.

Σίγουρα υπάρχουν χιλιάδες άλλα προβλήματα που τους απασχολούν και χρειάζονται διευθέτηση, όμως τα παραπάνω ήταν τα σημαντικότερα που θα μπορούσαν να γίνουν. Τα πάντα, όμως, πρέπει να θυμόμαστε ότι αρχίζουν από τη δική μας νοοτροπία και τον δικό μας τρόπο σκέψης. Τέλος, είναι σημαντικό να ξέρουμε ότι αυτοί οι άνθρωποι μας χρειάζονται γιατί είναι πολύ ευαίσθητοι και γίνονται αδύναμοι χωρίς τη βοήθειά μας.

Άρθρο μαθήτριας γ' τάξης 6ου Γυμνασίου Σερρών,
<http://www.6gymnasio.gr/> (δίασκειμή)

Παιδιά με ειδικές ανάγκες

1. Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Έχετε γνωρίσει άτομα με αναπηρίες;

- Τι διαφορές και τι ομοιότητες έχουν με σας;

- Αντιμετωπίζουν προβλήματα στην καθημερινότητά τους; Τι είδους;

- Πού οφείλεται η διαφορετική μεταχείριση των ατόμων με αναπηρίες;

- Πώς πιστεύετε ότι πρέπει να συμπεριφερόμαστε στα άτομα με αναπηρίες;

- Είναι δίκαιο να αποκλείονται από κάποιες δραστηριότητες μόνο και μόνο γιατί διαφέρουν;

2. Παρατηρήστε τις φωτογραφίες και σχολιάστε τες στην τάξη. Μπορούν τα παιδιά που έχουν κινητικά προβλήματα να κάνουν αθλητικές δραστηριότητες;

3. Χωριστείτε σε ομάδες και ελέγξτε το σχολείο σας για να δείτε αν είναι εύκολο να κινηθεί ένα άτομο με αναπηρικό καρότσι. Κάντε τις διαδρομές που κάνετε καθημερινά μέσα στους διάφορους χώρους του σχολείου (διαδρόμους, αίθουσες, γυμναστήριο, αυλή κτλ.) και εντοπίστε τα σημεία που πρέπει να διορθωθούν ώστε να μπορεί να κινηθεί εύκολα ένα παιδί με αναπηρικό καρότσι. Γράψτε τις παρατηρήσεις και τις προτάσεις σας και συζητήστε τις μέσα στην τάξη.

Περιγραφή προβλήματος	Λύση που προτείνετε

4. Χωριστείτε σε ομάδες. Κάθε ομάδα θα διαλέξει ένα παιχνίδι που παίζετε συνήθως στο διάλειμμα ή μετά το σχολείο. Σκεφτείτε αν μπορεί ένα παιδί με αναπηρίες να παίξει μαζί σας και ποιες δυσκολίες θα συναντήσει. Τροποποιήστε το παιχνίδι έτσι ώστε το παιδί αυτό να μπορεί να παίξει μαζί σας. Γράψτε τους νέους κανόνες. Μετά καλέστε τους συμμαθητές σας να το παίξετε όλοι μαζί ακολουθώντας αυτούς τους κανόνες και δείτε αν μπορεί να είναι εξίσου διασκεδαστικό.

Όνομα παιχνιδιού: _____

Κανόνες για να παίζουν όλοι: _____

5. Γνωρίζετε ότι πολλοί διάσημοι άνθρωποι που διέπρεψαν στις τέχνες, στα γράμματα και στις επιστήμες ήταν άτομα με αναπηρίες; Κάποιοι έπασχαν από προβλήματα όρασης ή ακοής, επιληψία, δυσλεξία, μαθησιακές ή κινητικές δυσκολίες. Ψάξτε πληροφορίες σε μια εγκυκλοπαίδεια και συμπληρώστε τις στήλες Β και Γ σύμφωνα με τα παραδείγματα:

Α	Β	Γ
Όμηρος	ποιητής	
Μπετόβεν		κουφός
Άλμπερτ Αϊνστάιν		
Ναπολέοντας		
Λεονάρντο ντα Βίντσι		
Στήβεν Χόγκιν		
Βίνσεντ Βαν Γκογκ		
Τσαρλς Ντίκενς		
Χανς Κρίστιαν Άντερσεν		

6. Σε ομάδες των τριών ατόμων αναζητήστε περισσότερες πληροφορίες για καθέναν από αυτούς τους διάσημους ανθρώπους και γράψτε μία σύντομη βιογραφία του (60 λέξεις).

7. Σας ζήτησαν να πάρετε συνέντευξη από ένα άτομο με ειδικές ανάγκες για τη σχολική εφημερίδα. Ετοιμάστε δέκα ερωτήσεις που θέλετε να του κάνετε. Στο πλαίσιο δίνονται κάποια θέματα για τα οποία μπορείτε να τον/την ρωτήσετε.

πρόβλημα, σπίτι, σχολείο, μετακίνηση,
 όνειρα, συναισθήματα, φιλοδοξίες, μέλλον,
 σχέσεις, ελεύθερος χρόνος, βόλτες, παιχνίδι

1.		;
2.		;
3.		;
4.		;
5.		;
6.		;
7.		;
8.		;
9.		;
10.		;

8. Η μητέρα σας θέλει να μάθει περισσότερα για αυτή τη συνέντευξη και ποιες θα είναι οι ερωτήσεις σας. Συμπληρώστε τις τέσσερις πρώτες προτάσεις και συνεχίστε με τον ίδιο τρόπο για τις υπόλοιπες.

1.	Πρώτα θα ρωτήσω...
2.	Η δεύτερη ερώτησή μου θα είναι...
3.	Μετά σκέφτομαι να του πω...
4.	Θα ήθελα επίσης να μάθω...
5.	
6.	
7.	
8.	
9.	
10.	

(Για τις πλάγιες ερωτηματικές προτάσεις βλ. ασκήσεις 451-453 → Γλωσσικές Ασκήσεις, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

Παγκόσμια Ημέρα του Λευκού Μπαστουνιού

Στις 15 Οκτωβρίου, κάθε χρόνο, είναι η παγκόσμια ημέρα του Λευκού Μπαστουνιού. Το λευκό μπαστουνί είναι το τεχνικό βοήθημα που χρησιμοποιούν τα άτομα με πρόβλημα όρασης για να εντοπίζουν και να αποφεύγουν τα εμπόδια στην πορεία τους, στην προσπάθειά τους να κινούνται μόνοι, ανεξάρτητοι και με ασφάλεια.

Δε βλέπω, βλέπεις όμως εσύ. Θέλεις να με βοηθήσεις; Τότε, διάβασε τα παρακάτω και να ξέρεις πως αν κάτι θυμάσαι από αυτά όταν κάπου, κάποτε, τυχαία ή για κάποιο λόγο με συναντήσεις, θα με κάνεις να νιώσω άνετα, δίνοντάς μου αυτό ακριβώς που χρειάζομαι. Όταν με συναντήσεις μπορείς να με βοηθήσεις αν θυμηθείς τα παρακάτω:

1. Μόνο εμείς οι τυφλοί κρατάμε λευκό μπαστουνί και αυτό για να περπατάμε με ασφάλεια, όχι για να ξεχωρίζουμε, να παίζουμε, να μας δείχνουν ή να ζητιανεύουμε.
2. Είμαι ένας συνηθισμένος άνθρωπος αλλά τυφλός. Μη με μεταχειρίζεσαι σαν παιδάκι. Μεγαλώνω, παίζω, τρέχω, διαβάζω, γράφω, σπουδάζω, δουλεύω, παθιάζομαι, κλαίω, γελάω, ερωτεύομαι, θυμώνω, «σερφάρω», κάνω chat, όπως ΕΣΥ!
3. Πιο εύκολα θα περπατήσω μαζί σου, παρά με το μπαστουνί ή με τον σκύλο μου. Όμως, μη με πιάνεις από τον ώμο ή απ' το μπράτσο. Άσε με να πιάσω εγώ το δικό σου μπράτσο. Έτσι θα νιώθω (= θα ξέρω) πότε σταματάς, πότε στρίβεις, πότε ανεβαίνεις ή κατεβαίνεις.
4. Μη ρωπάζς τον συνοδό μου: «Πώς τον λένε;», «Τι θέλει να ψωνίσει;», «Ποιο φαγητό τού αρέσει;», «Πού θέλει να πάει;», «Πώς γράφει και διαβάζει;», «Πώς μπορεί;». Ρώτησε εμένα, ξέρω και εγώ να σου απαντήσω! Χρησιμοποίησε τον κανονικό τόνο της φωνής σου, όπως μιλάς στους άλλους μίλα και σε εμένα.
5. Μην αποφεύγεις τις λέξεις «βλέπω», «κοιτάζω», «τυφλός» κτλ., τις μεταχειρίζομαι και εγώ. Βλέπω με τα χέρια μου, βλέπω για μένα σημαίνει αγγίζω, ακούω, μυρίζω, καταλαβαίνω, αισθάνομαι.
6. Σύστησέ με στους άλλους, ακόμη και στα παιδιά. Θέλω να γνωρίσω ποιος είναι στην τάξη ή στο δωμάτιο μαζί μου. Μίλησέ μου όταν μπαίνεις. Πες μου πως φεύγεις, με φέρνεις σε μεγάλη αμηχανία αν με αφήνεις να μιλάω με κάποιον που δεν είναι κοντά μου.
7. Οδήγησε το χέρι μου σε μια καρέκλα. Πες μου πού είναι η πόρτα στο δωμάτιο, το αποχωρητήριο, το παράθυρο κτλ. Και αν υπάρχουν εμπόδια ή πράγματα στο πάτωμα. Δε θέλω να κάνω ζημιές, γιατί μπορώ να μην κάνω ζημιές.
8. Βοήθησέ με διακριτικά στο τραπέζι και πες μου για το φαγητό στο πιάτο μου. Χρησιμοποίησε το πιάτο μου σαν «ρολόι» και πες μου σε ποια «ώρα» είναι το κάθε είδος του φαγητού μου, π.χ. «Το κρέας σου είναι στο έξι». Κοίτα το ποτήρι μου να είναι δίπλα στο πιάτο μου και πες μου αν είναι στο δεξί ή στο αριστερό μου χέρι, για να το «δω» και εγώ όταν το χρειαστώ.
9. Μου αρέσουν οι αθλητικές εκδηλώσεις, το θέατρο και ο κινηματογράφος, φτάνει να με βοηθάς να καταλαβαίνω τι γίνεται διαβάζοντάς/περιγράφοντάς μου όσα δεν μπορώ να δω.
10. Μου αρέσουν οι εκδρομές και τα πάρτι. Πάρε με στην παρέα σου και γνώρισέ με στους καλεσμένους σου.
11. Ξέρω να συμπεριφέρομαι. Αν υστερώ σε κάτι βοήθησέ με. Δε θέλω τον οίκτο σου αλλά τη φιλία σου! Μη μιλάς για τη «θαυματουργή αντίληψη» των τυφλών. Μην ξεχνάς ότι όσα έμαθα είναι αποτέλεσμα σκληρής προσπάθειας και εργασίας.
12. Αν είσαι περίεργος θα μιλήσω μαζί σου για το πρόβλημά μου αλλά όχι μόνο γι' αυτό, γιατί για μένα είναι μια παλιά ιστορία! Έχω τόσα άλλα ενδιαφέροντα, χόμπι και απορίες όπως και εσύ!

Δώσε τώρα άλλα δύο λεπτά απ' τον χρόνο σου και προώθησε αυτό το email στους γνωστούς σου, στους φίλους σου. Σε δύο λεπτά, ενημερώνεις σωστά, για μια ζωή!!!

*Για παραπάνω πληροφορίες, απορίες, σχόλια, κουβέντα, στείλε μου ένα email στο evangoul@otenet.gr
Βαγγέλης Ανγουλός τριτοετής φοιτητής της Νομικής Σχολής Αθηνών, Μέλος της Διεθνούς οργάνωσης για νέους με προβλήματα όρασης VIEWS, Μέλος της Επιτροπής Νεολαίας του Πανελληνίου Συνδέσμου Τυφλών.*

<http://www.parents.gr/forum>, 16/10/2008

Παγκόσμια Ημέρα του Λευκού Μπαστουνιού

1. Διαβάστε το κείμενο και απαντήστε στις παρακάτω ερωτήσεις:

- Τι είναι το «λευκό μπαστούνι»;

- Η 15η Οκτωβρίου είναι μια ιδιαίτερη ημέρα; Γιατί;

- Πώς περπατούν στο δρόμο οι άνθρωποι που δε βλέπουν καθόλου;

- Πώς «βλέπουν» οι άνθρωποι που έχουν πρόβλημα όρασης;

- Πώς πρέπει να συμπεριφερόμαστε στα άτομα με πρόβλημα όρασης;

- Τι πρέπει να κάνουμε για να τους βοηθήσουμε στην καθημερινότητά τους;

2. Το κείμενο δίνει κάποιες συμβουλές για το πώς να φερόμαστε στους ανθρώπους με πρόβλημα όρασης. Χωρίστε σε δύο στήλες αυτά που πρέπει και αυτά που δεν πρέπει να κάνουμε όταν έχουμε απέναντί μας ένα τέτοιο άτομο.

Τι να κάνουμε	Τι να μην κάνουμε
Να _____	Να μην _____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

3. Έχετε συναντήσει τυφλούς ή άτομα με πρόβλημα όρασης; Τι παρατηρήσατε; Πώς αισθανθήκατε απέναντί τους; Συζητήστε όλοι μαζί στην τάξη.

4. Προσπαθήστε να αναγνωρίσετε τη σημασία των παρακάτω **μεταφορικών** εκφράσεων:

- Όταν κάποιος έχει **γαϊδουρινή υπομονή**, τότε _____ .
 - α. νιώθει μεγάλη ανυπομονησία.
 - β. δείχνει πολύ μεγάλη υπομονή.
 - γ. χάνει εύκολα την υπομονή του.

- Όταν κάποιος έχει **σιδερένια νεύρα**, τότε έχει _____ .
 - α. ψυχραιμία και υπομονή.
 - β. μεγάλο εκνευρισμό.
 - γ. πάθει νευρικό κλονισμό.

- Όταν κάποιος έχει **λεπτούς τρόπους**, τότε συμπεριφέρεται _____ .
 - α. με απότομο τρόπο.
 - β. με ευγένεια και ευαισθησία.
 - γ. πολύ παράξενα.

- Όταν βλέπουμε μπροστά μας μία **ανθρώπινη θάλασσα**, τότε μιλάμε για _____ .
 - α. σοβαρό κίνδυνο.
 - β. μεγάλη φασαρία.
 - γ. μεγάλο πλήθος.

- Όταν κάποιος έχει **φαρμακερή γλώσσα**, τότε λέει λόγια που _____ .
 - α. είναι ψέματα.
 - β. μας πληγώνουν.
 - γ. δεν καταλαβαίνουμε.

- Όταν αποκαλύπτουμε σε κάποιον τη **γυμνή αλήθεια**, τότε _____ .
 - α. του λέμε μέρος της αλήθειας.
 - β. του λέμε ψέματα.
 - γ. του λέμε την αλήθεια όπως ακριβώς είναι.

- Όταν κάποιος έχει **σκληρή καρδιά**, τότε συμπεριφέρεται _____ .
 - α. με σκληρότητα και απανθρωπιά.
 - β. με κατανόηση και σεβασμό.
 - γ. με ειλικρίνεια.

(Για τη μεταφορική χρήση των επιθέτων βλ. άσκηση 152 → *Γλωσσικές Ασκήσεις*, Πρόγραμμα Εκπαίδευσης Μουσουλμανοπαίδων 2002-2004.)

5. Για παραπάνω πληροφορίες, απορίες, σχόλια, κουβέντα, στείλε μου ένα email στο evangoul@otenet.gr

Στείλτε ένα ηλεκτρονικό μήνυμα στην παραπάνω διεύθυνση με τις σκέψεις σας, τα συναισθήματα που νιώσατε όταν διαβάσατε αυτό το κείμενο, καθώς και τις απορίες που έχετε σχετικά με τη ζωή και την καθημερινότητα ενός ατόμου με πρόβλημα όρασης.

6. Ξέρετε ότι υπάρχουν και άλλες ημέρες αφιερωμένες σε μια κοινωνική ομάδα (π.χ. πρόσφυγες) ή σε ένα κοινωνικό φαινόμενο (π.χ. ρατσισμό); Δουλέψτε σε ομάδες για να μαζέψετε στοιχεία για τις παρακάτω:

- Παγκόσμια Ημέρα Ηλικιωμένων
- Παγκόσμια Ημέρα για τα Δικαιώματα του Παιδιού
- Παγκόσμια Ημέρα Προσφύγων
- Παγκόσμια Ημέρα κατά της Παιδικής Εργασίας
- Παγκόσμια Ημέρα κατά του Ρατσισμού
- Παγκόσμια Ημέρα κατά της Φυματίωσης
- Παγκόσμια Ημέρα κατά του Καρκίνου

7. Μη ρωτάς τον συνοδό μου: «Πώς τον λένε;», «Τι θέλει να ψωνίσει;», «Ποιο φαγητό τού αρέσει;», «Πού θέλει να πάει;», «Πώς γράφει και διαβάζει;», «Πώς μπορεί;». Ρώτησε εμένα, ξέρω και εγώ να σου απαντήσω!

Σεβαστείτε την επιθυμία του τυφλού που θέλει να ρωτάμε απευθείας τον ίδιο, και όχι τον συνοδό του, και αλλάξτε τις ερωτήσεις, όπως στο παράδειγμα:

Πώς τον λένε;	==>	Πώς σε λένε;
Τι θέλει να ψωνίσει;	==>	
Ποιο φαγητό τού αρέσει;	==>	
Πού μένει;	==>	
Πού θέλει να πάει;	==>	
Πώς κυκλοφορεί στο δρόμο;	==>	
Σε ποια στάση θέλει να κατέβει;	==>	
Πώς γράφει και διαβάζει;	==>	

Ένα αντιρατσιστικό Παιχνίδι

Οδηγίες του παιχνιδιού (Παίζουν από 2 μέχρι 6 παίκτες)

Εξαρτήματα: Ένας Πίνακας, ένα ζάρι και 6 πόνια διάφορων χρωμάτων.
Προετοιμασία: Τοποθετείται ο Πίνακας πάνω στο τραπέζι. Κάθε παίκτης διαλέγει ένα πόνι, το οποίο τον αντιπροσωπεύει με τις κινήσεις του πάνω στον πίνακα σε όλη τη διάρκεια του παιχνιδιού.

Αρχή παιχνιδιού: Όλοι οι παίκτες ρίχνουν το ζάρι και εκείνος που θα φέρει το μεγαλύτερο αριθμό παίζει πρώτος. Οι άλλοι λαμβάνουν θέσεις από αριστερά προς τα δεξιά του πρώτου, ανάλογα με τον αριθμό που έφεραν στο ζάρι. Κάθε παίκτης τοποθετεί το πόνι του στο τετράγωνο με αριθμό 0, ρίχνει το ζάρι και κινεί το πόνι του, προχωρώντας τόσα τετράγωνα, όσος είναι ο αριθμός του ζαριού που έφερε. Εκεί τοποθετεί το πόνι του μέχρις ότου να έλθει η σειρά του να ξαναπαίξει και να προχωρήσει το πόνι του μακρύτερα. Επάνω στο ίδιο τετράγωνο μπορούν να σταθούν ένα ή περισσότερα πόνια ταυτόχρονα.

Κανόνες:

1. Ο παίκτης που φέρνει 6 έχει το δικαίωμα να ξαναπαίξει μία φορά ακόμα.
2. Εάν το πόνι ενός παίκτη πέσει σε χρωματιστό τετράγωνο, τότε ο παίκτης είναι υποχρεωμένος να εκτελέσει την αντίστοιχη «ποινή» ή να λάβει την αντίστοιχη «αμοιβή».

Αντικειμενικός σκοπός παιχνιδιού: Να τοποθετηθεί το πόνι κάποιου παίκτη στο τετράγωνο της ΚΟΙΝΩΝΙΑΣ ΠΟΥ ΣΕΒΕΤΑΙ ΤΑ ΑΝΘΡΩΠΙΝΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ. Όταν αυτό επιτευχθεί, το παιχνίδι τελειώνει.

«Σχολείο χωρίς σύνορα - Μαθητικά γυμνάσματα στα ανθρώπινα δικαιώματα», ΚΕΜΕΤΕ-ΟΛΜΕ, ΟΕΔΒ, 2000

45	44	43	42	41		39	38	37		35	34	33	32	31	30		
46					<u>Ως Μετανάστης</u> <u>σέβεσαι τους νόμους,</u>				<u>Ως εργοδότης</u> <u>εκμεταλλεύεσαι</u>				<u>Σου καθυστερούν την</u> <u>άδεια</u>		29		
47	<u>Συμμετέχεις σε</u> <u>διαδήλωση</u> <u>κατά του</u> <u>ρατσισμού</u> <u>Πήγαινε</u> <u>στο 55</u>				<u>τα ήθη και έθιμα</u> <u>της χώρας</u> <u>Πήγαινε στο 50</u>				<u>οικονομικά τους</u> <u>αλλοδαπούς</u> <u>Πήγαινε στο 28</u>				<u>εργασίας και</u> <u>παραμονής</u> <u>Παράμεινε 1 γύρο</u>		28		
49									<u>Είσαι ρατσιστής</u> <u>Πήγαινε στο 15</u>								27
50																	
52	<u>Είσαι υπέρ της</u> <u>απαγόρευσης</u> <u>της κυκλοφορίας</u> <u>των αλλοδαπών</u> <u>μετά τη δύση του</u> <u>ηλίου</u> <u>Πήγαινε</u> <u>στο 38</u>												<u>Εκτελείς ποινικό</u> <u>αδίκημα στην</u> <u>ξένη χώρα</u> <u>Πήγαινε</u> <u>στο 16</u>		25		
53																	23
54																	22
55	<u>Διαμαρτύρεσαι για</u> <u>την σύλληψη</u> <u>αλλοδαπού χωρίς</u> <u>λόγο</u> <u>Πήγαινε</u> <u>στο 64</u>												<u>Είσαι φιλικός</u> <u>με τους ξένους</u> <u>Πήγαινε</u> <u>στο 28</u>		21		
56																	20
58																	18
59	<u>Θεωρείς τον εαυτό</u> <u>σου ανώτερο</u> <u>φυλετικά από τους</u> <u>ξένους</u> <u>Πήγαινε</u> <u>στο 48</u>								<u>Υποστηρίζεις την</u> <u>άποψη</u> <u>«Όλοι διαφορε-</u> <u>τικοί, όλοι ίσοι»</u> <u>Πήγαινε</u> <u>στο 90</u>				<u>Σου χορηγείται</u> <u>βίζα εισόδου</u> <u>Πήγαινε</u> <u>στο 20</u>		17		
60																	16
62																	15
63													<u>Έχασες την άδεια</u> <u>εργασίας</u> <u>και παραμονής</u> <u>Παρέμεινε</u> <u>1 Γύρο</u>		14		
64																	12
65																	11
66	<u>Αποδίδεις όλα τα</u> <u>εγκλήματα που</u> <u>ακούς στους</u> <u>ξένους</u> <u>Πήγαινε στο 58</u>												<u>Μπήκες παράνομα</u> <u>στη χώρα όπου</u> <u>θέλεις να μεταναστεύσεις</u> <u>Παράμεινε 1 Γύρο</u>		10		
68																	9
69																	8
70															7		
71															6		
72															5		
73															4		
74															3		
75															2		
													1	0			
													1	2	3	4	5

UNICEF

ΣΧΟΛΕΙΑ
ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ
ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΑΣ

199-2000

Το παιχνίδι παίζεται από 2 ως 4 παίκτες ή ομάδες, ώστε να συμπετέχουν όλοι. Η μετακίνηση γίνεται με ζάρια. Οποιοσ σταματάει σε χρωματιστό τετράγωνο εκτελεί αντίστοιχη εντολή. Δώστε μόνοι σας τέτοιες εντολές. Π.χ. Πόλεμος: γύρισε πίσω 4 τετράγωνα.